

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIBDÉTÉSEK:

6-hasábos postai sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résszvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, június 9.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelk: Van még igazság . . .
A képviselőház ülése.
A dobrai választás.
Botrányos iskolák.
Kormos Adolf — hivatalvesztett.
Nagy hajókatasztrófia.
Végrehajtás a grófi palotában.
Egy kétféle sas pusztulása.
Huszártisztból házi szolgáló.
Tárcsa: Elmulás. Irta: Pakots József.
Csarnok: Tudós-azerelem. Irta: Vojtkó Pál.

Van még igazság . . .

Arad, június 8.

Kimondatott a végítélet. *Kormos Adolf* többé nem kuriai bíró. Letépték róla a magyar bírói kar tógáját, kiközösítették a magas testületből. Halálos ítélet ez *Kormos* Adolfra nézve, mely romba döntötte egész életét.

Az ország figyelme követte a magas fegyelmi bíróság munkálkodását és elszorult kíváncsisággal leste a szomorú ügy kimenetelét.

Ez az ügy nem volt csupán *Kormos* Adolf ügye, ez az országé, a nemzeté volt, melynek egyik legsarkalatosabb hitelve: Az igazság az állam alapköve.

Az igazságszolgáltatás tisztaságában, annak rendithetetlen pártatlanságában ha kételkedni kezd a nemzet, akkor megrendül az állami lét és az ezeréves királyság az anarchia örvényébe sülyed feltározhatlanul.

A nemzet egyik legdrágább kincse az igazságszolgáltatás tisztasága, és *Kormos* Adolf, ki a legfőbb ítélőszék birájává küzdötte fel magát, ennek a drága kincsnek fényét, zománcát, csillogását homályosította el. A magyar bíróság féltett hírnevén esett a folt, melyet megtisztítani ült egybe a magas bíróság, ma először, mióta a törvény e bíróság megalkotását rendelte.

Büszkén meséli el a német fiának a potsdami parasztnak következő esetét: *Nagy Frigyes* porosz király a potsdami Orangerieban szeretett járni és ott a természet gyönyörűsége közepette fuvolázni. Nagyban zavarta őt ezen kedvenc szórakozásában a közeli dombon levő szélmalom folytonos zakatolásával. Magához hívatta a szélmalom tulajdonosát, egy közönséges paraszt-embert, és kérte őt, hogy adja el neki a malmot. A paraszt megtagadta e kérést, mert ősi családi vagyont volt a malom, melyet meg akart tartani kegyeletesen a család, míg annak egy tagja él. A király azzal fenyegette, hogy ha szép szerivel nem áll az alkuba, majd erőszakkal veszi el tőle. A paraszt a hatalmas királynak csak ennyit válaszolt:

— Van még bíróság Berlinben!

Mily gyönyörű, mily fenséges ez a mondás, mily hatalmas dicsőítése rejlik ebben a német bíróságnak, melyben a nép így hisz, melynek igazságosságát, pártatlanságát még a hatalmas nagy királylyal is szembe tudja állítani, azzal,

akinek nevébe az ítéletet meghozzák és kihirdetik!

Ezt a hitet tápláltuk mi is, és ezt a hitet rendítette meg elsőnek a bírói kar *Herostratése*, *Kormos* Adolf.

A ma hozott ítélet nem lepett meg senkit, miután a kétségbevonhatlan bizonyítékok ismeretessé váltak. Nem lehetett más az ítélet, mert a hivatalvesztést követelte nemcsak a kéréshetetlen igazság, hanem az a kényszerűség is, hogy állítassék vissza a legmagasabb magyar bíróság tiszta, szeplőtlen hírneve, hogy örökre megbélyegeztessék az az ember, ki a legiszonyubb bünt követte el önmaga ellen, és ki azon drága, féltett kincset csorbította meg, mely mint egy oltári szentség az állam üdvének biztositéka és palladiuma.

Elhangzott az ítélet — mely őt és életet adott egyuttal. Megölte a bűnöst és újult életre keltette a magyar bíróságba vetett szent bizodalmat és hitet.

Mi is büszkén mondhatjuk el:

— Van még ez országban bíróság!

△

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 8.

Egészen csendben, kevesek érdeklődése mellett telt el a mai ülés. A technikai obstrukciót még nem kezdték meg, vagy ha meg is kezdték, egyelőre nem folytatják. *Polonyi Géza*,

Elmulás.

Irta: Pakots József.

I.

A szép, tunya, fáradt asszony az ablakhoz lépett és kibámult az utcára. Csunya, csatagos, kora tavaszi idő volt. Az égen szennyes, szürke felhők usztak s az eső szüntelen szitált belőlük.

Lent a palota előtt, a gyalogjáró szélén fiatal lány surrant el, mostohán öltözködve, nyakában kopott, szituelen nagykendővel. A leány alakja szinte beolvadt a ködös, összefolyó szürkeségbe. Az asszonynak azonban mégis feltűnt. Valami különös ellentét kapta meg a figyelmét; a leány kopott, szegényes ruhája és gyönyörű, görögkontyos feje. Ez a megfigyelés furcsa izgalommal töltötte el, kitérte az ablakot és úgy bámult utána.

A leány már eltűnt az eső ködében. A szép, tunya, fáradt asszony szeretne volna utána kiáltani:

— Modell! Modell!

De a hűvös, nedves levegő megcsapta meleg, fehér nyakát, melyet a pongyola puha csipkái szabadon hagytak és dideregve húzta be az ablakot.

II.

Ah, minő merénylet! A szobalányával hozatott föl holmi rossz ruhákat, amelyeket most magára szed. Ez a szürke, kopott szok-

nya éppen jó lesz. S ez a fekete, avult derék. Egészen stilszerű. Aztán a szituelen bársony kalap, összetört tollakkal és az a moiyette boá. Jó.

Ijedten nézett a tükörbe. Nem ismert magára. Az előkelő, büszke, szép, meleg úri asszony eltűnt; dideregő, rossz ruhájú leány állt előtte.

Ez ő, ez ő! — tíz év előtt. A kis modell leány, a piktorok, szobrászok csöppnyi kanárija, a bohém-negyed kedvence, a „te pont!”

Hát újra visszakerült; itt van, előtte áll, feléje mosolyog a tükörből az a kis vadóc-leány, a tíz év előtti büszke és alázatos, vad és szelíd, de mindenképen kedves kis modell.

Kifutott az öltözőjéből. A rengeteg vagyonu gyárigazgató ünnepeit felesége, az elkényeztetett, szépséges úri asszony, akinek öltözködése után indult a korzó divatja, kopott, szellős és divatja mult rossz ruhában osont ki a saját lakosztályából a cselédlépcsőn át — az utcára.

Lucskos, hideg, esős alkonyat volt. A szép fekete asszony félienken rebent a házak árnyékába, a gyalogjáró szélére és elfulladva sietett tovább.

Nem fázott. Szokatlan melegség bizsergett a karjaiban, a testében, az arca kigyult, a szeme mámorosan csillogott. Ah, mily szabad, féktelen gondolatok dözöltek a fejében! Megy, megy . . . Kihez is?

Eszébe jutott egy név, egy ünnepeit,

nagyhirű szobrász neve és majdnem fölsikoltott örömben. Emlékezett a névre és az emberre, tíz év előtt még jelentéktelen volt mindkettő, míg most a legnagyobbak közül való. Bizonyos, hogy nem fog ráismerni.

Az *Andrássy-ut* végéhez ért. Ott volt a nagyhirű szobrásznak, *Markos* Adámnak műterme, egyik csöndes, nyugodt mellékutcában. A nagy rácsos kapun, mely komor, gondozatlan kerre nyílt, félve surrant be. A kert közepén ott állott a szobrász háza.

III.

Markos Adám fűtűrésze dolgozott a műtermében. Agyagból gyurt valami allegorikus szoborcsoportozatot és egészen bele volt merülve munkájába. A terem mélyén, a sarokban nagy, gipszbeöntött szoboralak világított; körülötte és a képekkel, gipszreliefekkel teleaggatott falak mentén agyagminták heverték vizes ponyvával leborítva.

A szép fekete asszony, aki olyan bolond dologra adta a fejét, szorongva lépett be a műterembe. Halkan köszönt, a szobrász meg se fordult.

— Megállj! Ki vagy? — kiáltott hátra tréfásan és tovább gyurta az agyagot.

— Modell.

— Mit akarsz?

— Aktot állni.

— Helyes. Hát gondold, hogy megfelelsz?

Az asszonyt megzavarta ez az évődés. Remegve, elfogódva felelte:

a nagy fenyegető a folyosón volt ugyan korán, de elfogta őt *Andrássy Gyula* gróf és fél óra hosszat kapacitálgatta.

Az érdeklődést, még pedig teljes mértékben, a főrendiház foglalta le, ahol ugyanis a *Kormos Adolf* kuriai bíró fegyelmi ügyét tárgyalták. A képviselők pártkülönbség nélkül nagyobb számban voltak itt, mint odaát a képviselőházban.

A mai ülés egyébként szenzációsnak ígérkezett, mert *Olay Lajos* azzal fenyegetőzött, hogy a Somló-ügyről fog beszélni és nekimegy az összes pártoknak. De ez a szenzáció sem következett be. *Hellebronth* és *Kovács Gyula* beszéltek.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: *Apponyi Albert* gróf.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell Kálmán* miniszterelnök, *Lukács László*, *Wlascics Gyula* és *Cseh Ervin* miniszterek.

Elnök: megnyitja az ülést, és bemutatja az irományokat.

A jegyzőkönyv hitelesítése előtt

(A ragasztott jegyzőkönyv.)

Ugron Gábor kifogásolja, hogy a jegyzőkönyvet ragasztják és nem írják meg. Így olyan, mint a szaladó kutya nyelve. (Derűtlenség). A hitelesítés miatt is szükséges a jegyzőkönyv pontos megírása. A Horvátországra vonatkozó 1868-iki eredeti törvényben ragasztás van, mert az eredeti szövegbe hiba csuszott be. Az ilyen slendriánságtól akarja megóvni a Házat.

Elnök utal arra, hogy a jegyzőkönyvbe csupán az eredeti szavazati lapokat ragasztják be épen a hitelesség érdekében.

Ugron Gábor fentartja álláspontját.

Elnök intézkedni fog ebben az irányban. A jegyzőkönyvet ezután hitelesítik.

Felkiáltások a szélbalon: Nem hitelesítjük! Nem hitelesítjük!

Elnök: A jegyzőkönyv ellen kifogást nem tettek, azért azt hitelesíteni kellett.

Belicska Béni előadó jelenti, hogy *Károly József* és *Ováry Ferenc* megbízó leveleit kifogásolták és a 6. osztályba sorozták, mert az ajánlati lapok mellékelve nem voltak.

Elnök ezután sorsolás útján *Károly Józsefet* a VI-ik, *Ováryt* a VII-ik bíráló bizottsághoz utasították.

Hentaller Lajos letette mint bíráló az esküt,

(A miniszterelnöki jelentés.)

Hellebronth Géza szerint ez a jelentés nem egyéb, mint az osztrák 14. §. magyar köztörsbe burkolva. A miniszterelnököt *Pató Pálhoz* hasonlítja. A többség politikája a semmittevés. Az

egyéni hiúságot alá kell vetni a nemzeti érdekeknek. A katonai javaslatok gyűlöletet és el-lenszenvet kellettek a nemzet és Bécs, valamint Ausztria között, de elhidegítették a nemzetet a koronától is. Ezután *Andrássy pünkösdi* cikkébe bírálja.

Gabányi Miklós: *Andrássy Gyula* gróf nem lesz már miniszterelnök.

Hellebronth Géza: Az állami számvevőszéket felelősségre kívánja vonatni. Ezopusnak egy meséjét mondja el és azt a kormány mai helyzetéhez hasonlítja. Az udvari politikát okolja a mai politikai helyzetért. Reméli, a nemzet elsodorja ezt a kormányt. A miniszterelnöki jelentést nem fogadja el, hanem határozati javaslatot nyújt be, a mely szerint a Ház a jelentést tudomásul ne vegye, ezt utasítsa vissza és utasítsa a Ház az állami számvevőszéket törvénytiszteletre. (Helyeslék a balpárton.)

Szünet után

Kovács Gyula támadta meg a miniszterelnöki jelentést, a melyet törvénytelennek tart. Mindent el kell követnie pártjának, hogy a katonai javaslatok törvényerőre ne emelkedjenek és így pártja eljárása igazolt, a mikor az obstrukciót minden téren csinálja. Az indemnitivel való gazdálkodást kárhoztatja és a rendes költségvetés tárgyalását sürgeti.

A dobrai választás.

(A tölgy, mint kortesjelvény. — A Destepte-te. — Katonák a románok mellett. — Epizód egy tanyán. — A haza és a „nemzet” érdeke. — Képviselő program nélkül.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, június 8.

A dobrai választás révén bejutott a Házba az első román nemzetiségi párti képviselő. *Vlád Aurél* dr. A választásnak azonban nemcsak ez az érdekessége, hanem a mód, a hogy a román nemzetiségi képviselőt választották, s a mely úgy látszik, az aktivitás terjedésével rendszerre fog válni.

Elsőben is hiányzik a románok pártján a választásnak két, egyebütt elmaradhatatlan kelléke, a zászló és a toll. Az elsőt pótolják a hatalmas, ágas-leveles tölgyfasudarak, a melyeket a választók visznek. Mikor egy-egy nagyobb csoport *Vlád*-ember jött, ilyen jelvényvel, úgy látszott, mintha egy erdő mozdult ki és jött le a hegyek közül. A kalapjukon meg toll helyett apró tölgy-galyat viselnek. Meg van ennek az oka. Piros-fehér zöld zászlót nem akarnak viselni, a kik ép a magyarok ellen uszítják az embereket, román nemzeti-

szin trikolorot pedig nem viselhetnek. Hát a tölgyfa-galyat választják. (Ez volt különben a jelvénye a jászahelyi választásnál *Szombathy György* embereinek.) A korifeusek azonban tagadják ezt:

— Mi azt akarjuk, hogy a románok jelöltjének egy krajcárjába se kerüljön a választás!

Hát az igaz, így olcsóbb. De mit csinálnak a románok — egy téli választás esetén.

Kortesnótájuk sincsen. Hanem a helyett egész nap az ismert izgató nótát: a *Destepte-te Romane*-t fújták, a melynek szövege magyar fordításban körülbelül annyi:

— Ébredj román, évszázados álmodból, a melybe zsarnokaid keze döntött . . .

A román nemzetiségi párti jelölteknek ez a kortesnótájuk. Mindenesetre furcsa, hogy az ily nótát szabad dalolni, a hol a magyar parlamentbe választanak képviselőt. Reggeltől estig hangzott a *Vlád*-táborban a *Destepte-te*.

A románok valóságos nemzeti eseménynek tisztelték a dobrai napot. Otszáz választó van összesen a kerületben, de összesereglett az apró hunyadi falvakból vagy két-három ezer ember. E mellett az erdélyi román városokból több román ügyvéd és egyéb, az intelligenciához tartozó ember jött le. *Vlád*ért lelkesedni *Aradról*: *Russu Sirianu János*, a *Tribuna Poporului* szerkesztője, *Rozvány István* dr. ügyvéd és *Bocu Széver* hírlapíró voltak a választásnál az aradiak közül.

Szinte csodálatos, hogy nagyobb zavargás nem történt. Egy csomó csendőr mellett két század szászvárosi baka volt kivezényelve. Főltöbb jellemző volt, hogy a katonák, a kik persze legnagyobb részben románok voltak, főképp a *Vlád*-pártiakat védték, még a parancsnokuk is. A bakák a tölgy-galyas románok közé keveredtek, s egyik-másikuk maga is rákezdett a *Destepte-te*-ra.

Erdekes epizód történt egy dobrai vendéglőben. Betér oda a románok egy kortese: *Bocu Széver*. Az tele volt piros tollasokkal, *Farkas Béla* dr. embereivel. Hanem volt közöttük *Bocunak* egy ismerőse, behívta őt közéjük. Persze rögtön a választás eshetőségei felől kezdtek vitatkozni. A román erősítette:

— Meg fogják látni, *Farkas* akkorát bukik, hogy csak úgy nyekken! . . .

Valaki hátulról int *Bocunak*, hogy hallgas-

— Igen.

— Hát akkor állj idebb. Ott hátul nem láthatlak. No csak előbbre!

Meg se fordult, csak úgy kommandírozta az asszonyt, az agyagos kezével maga elé mutatva. Az asszony odaállt.

— A szobrász egy pillanatra lecsapta az agyagot és hosszú vászonkabátjához törölte a kezét.

— Hogy hívnak? — kérdezte csodálkozva az asszonytól, akit csak most nézett meg.

— Mariskának.

— Hm, *Mariska* gyöngyöm, hát elég szép teremtés vagy, bárha . . .

Gondolkozott. Gyönyörködve nézte a nő telt, szépséges természetét, amelynek melegsége szinte kisugárzott a kopott, szegényes ruha alól.

— Hm, te . . . asszony vagy *Mariska*!

A szép, fekete asszony elpirult. A szobrász furcsán mosolygott és aztán újra munkához fogott.

— Ne, ne! — riadt fel izgatottan és némi bizonytalansággal az asszony. — Én már ma szereplék aktot állni.

— Mi? Mi a csudát? Hát olyan sürgős?

— Nem, de . . .

— Kinek álltál eddig?

— Kinek? Hát . . . hát . . . *Héjassynak*.

— Te kőfic, hiszen ő már régen meghalt.

— Nem, nem! mást akartam mondani, — hebegte az asszony rémülten — *Váradyt*

— Ugy? Az más. Hát lássalak!

A nő roskadozva indult egy sarok felé. Valami függönyféle volt ott, hirtelen mögéje bujt.

A szobrász újból gyurni, formálni kezdte az agyagot.

— Hallod, kis vadóc, nagyon ujonc lehetsz itt még! — mondta közben kötekedve.

A függöny mögül nyöszörgésszerű sóhaj volt hallható.

— Hát mióta is vagy te modell mondd?

Dideregve, fázva lépett ki a függöny mögül a szép fekete asszony. A szobrász hátra se nézett.

— Ami azt illeti — folytatta monologját — úgy hiszem, jó leszel egyik művemhez. A szerelem tobzódásához, mi? Ugy látom, van benned szenvedély, egy kis bujaság.

— Készen vagyok! — mondta az asszony felvillanyozva.

A hajdani modell-leány vére ebben a pillanatban újra fölpezsdült benne s a szobrász szavaira forró hullámok öntötték el az arcát.

A szobrász még mindig nem fordult hátra. Magában morfondírozott:

— És te most akarsz aktot állni? Bolond ötlet. Különb, eh . . . mindegy! Ez a munka úgy sem megy már. Allj csak föl a dobogóra!

— Fogott egy vizes vásznat és ráterítette a készülő csoportokra. Aztán nyújtózkodott egyet. Egy párszor még végigsétált a műtermén, mint

aki az eszméjét dolgozza ki és végül odalépett az asszony elé.

A szép fekete asszony ott állott az alacsony állványon. Lehajtotta a fejét és egy kissé reszketett. A szobrász ráncba vonta a homlokát.

— Fazekas legyenek, ha nem csalódtam — mondta aztán boszusan. — Nem jó leszel, kicsikém. Valami baj van. Egy kicsit, hogy is mondjam, szétestél bizony. Hopp! De meg van. Ugy is van egy másik ideám. Az előbbinek a folytatása. A szerelem haldoklása! Igen! Ehhez állhatsz. Így jó leszel.

És műértő szemmel vizsgálta az asszonyt. A szép modell elsápadt egy pillanatra. Aztán reszketve ugrott le a dobogóról és a függöny mögé rohant. Idegesen kapkodta magára a ruháit. A kopott, szintelen, szegényes rongyokat, amelyeket most utált. Sirás szorongatta a mellét, míg a torkát vad, dühös keserűség fojtogatta.

A szobrász bámulva nézett utána.

— Mi bajod, kicsikém? No, no, hát miért haragszol? Nem értelek. Meghántottalak tán? Az asszony kilépett a függöny mögül és szikrázó, könnyes szemekkel kereste az ajtót.

— De kicsikém! A szerelem haldoklásához . . .

Mintha újabb ütés érte volna az asszony, odaugrott az ajtóhoz és reszketve, fázva rohant ki a csatakos, csunya tavaszi esőbe.

son. Mikor még mindig nem értette meg, az a valaki így szól a mellette levő urra mutatva:

— Engedje meg, hogy bemutassam ennek az urnak: *Farkas Béla dr.-nak* . . .

A kellemetlen jelenethez mind a ketten igyekeztek barátságos arcot vágni.

Az eredmény kihirdetését óriási szetreszka követte. Mikor *Simon*, a választás elnöke, átadta Vládnak a mandátumot, ez elsőben így szólt hozzá:

— Igen tisztelt elnök ur! A midőn a dob-
rai kerület mandátumát átvesszem, ígérem, hogy igyekezni fogok a *hazai érdekeit nemzetem érdekeivel összeegyeztetni*. Isten engem úgy segítjen!

— Ámen, — bólintotta rá az elnök. Ezután Vlád románul szólt a választóihoz.

Vlád ezután haza Szászvárosra utazott, a hol rögtönzött *bandériummal* fogadták. Egyáltalán nagy eseménynek tartják, hogy Erdélyből, a melynek román politikusal legeszkönyösebben ragaszkodtak a passzivitáshoz, került be az aktivitás alapján az első román képviselő.

A mint hírlik, Vlád és párthivei maguk is zavarban vannak, hogy Vlád milyen álláspontot foglaljon el a parlamentben. Maga az aktivitás programja sincs tisztázva. Az aktivitás hivei úgy tervezték, hogy a parlamentbe lépés csak az általános választások alkalmával fog megtörténni, s előzetesen általános gyűlés hívatnék össze, a mely megállapítaná a román nemzeti-párt új programját. De most már van román nemzetiségi képviselő, csak román nemzetiségi program nincs. Többeknek az a nézete, hogy Vlád a képviselőházban *egyelőre*, legalább *egy esztendőig ne szólaljon föl a parlamentben*, a míg az aktivitás programja kibontakozik: addig „passzív rezisztenciával” viseltessék a kormány és a magyar pártok iránt.

Botrányos iskolák.

(*Tyúkok a tanteremben. — A meghamisított osztálykönyv. — Tanító, mint korcsmáros.*)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Aradmegye egynémely iskolájáról, érteve alatta a felekezetiakat, furcsa dolgok kerülnek időnkint napvilágra. A megye közigazgatási bizottságának múlt ülésén is szomorú tapasztalatokról tett jelentést a tanfelügyelő, s a mai ülésén ismét számos panasz merült fel az iskolák ellen.

Legérdekesebb a *deési* gör. kel. román iskoláról szóló beszámoló. *Vasady* Lajos segéd-tanfelügyelő tett ott látogatást a múlt hó folyamán. Mikor a plébánossal, aki iskolaszéki elnök, bement az iskolába, a tanítót nem találta ott. Elfoglalta a katedrát, s e közben furcsa meglepetés érte. *A katedra alól kiugrott egy tyúk*. A megriadt szárnyas nem volt az egyedüli az iskolában. A padok alatt is több tyúk futkosott, s kiderült, hogy a *tyúkok a tanteremben szoktak tanyázni állandóan*.

Később megjelent *Ruffa* György tanító, kitől a segéd-tanfelügyelő az osztálykönyvet kérte. A tanító erre leült egy padba és javított valamit az osztálykönyvön, azután átadta. Dacára annak, hogy még csak május volt, a könyvbe már a júniusi mulasztások is be voltak jegyezve. Kiderült, hogy a tanító a *múlt évi naplót* mutatta meg, s előbb a padban a *tavalyi évszámot kivakarta* és az ideit írta helyébe.

A tanfelügyelőség kérte a közigazgatási bizottságot, járjon közre a gör. kel. román szent-széknél, hogy a tanítót, ki még nincs megerősítve állásában, ne véglegesítse.

Az *acsvai* iskolában azt konstataálta a segéd-tanfelügyelő, hogy a tanteremben nincsenek padok, s a tanulók a fal mellett, rozoga lócá-

kon ülnek. Irásról ilyenformán szó sem lehet. Az iskola két és fél éve áll fenn.

A közigazgatási bizottság a gör. kel. szent-székhöz fordul, hogy a tantermet a szükséges kellékekkel lássa el.

Több panaszt tettek már *Fericsán* György hódosi tanító ellen is. Most többek között azt rójják fel ne-ri, hogy az iskolában minden val-lásfelekezet ünnepe alkalmával teljes szünnapot tart. Az iskolával szemben pedig üzlete van, hol *ítalméréssel* foglalkozik.

A tanfelügyelőség indítványára a közigazgatási bizottság megbizsa a főszolgabíró, hogy indítson vizsgálatot a tanító ellen.

Több tanítási rendellenességet jelentett még be *Varyassy* Árpád tanfelügyelő. Magyarádon, Gyorokon, Uj-Fazekas-Varsádon, Morodán tapasztalt rossz tanítási eredményt. A közigazgatási bizottság az illető iskolaszékeket szigorú ellenőrzésre szölitotta fel.

Nagy hajókatasztrófa.

(*Száz ember halála.*)

Arad, június 8.

Óriási hajó katasztrófa hírért hozzákmar-seillei és párisi táviratok. Két francia gő-zös ütközött össze a Földközi tengeren közvetlen Marseille közelében. Az egyik hajó, az „*Insulaire*”, *menten elsülyedt*. Két-száz utasa közül az eddigi hírek szerint körülbelül *százan odaveszték*.

A katasztrófa hírért a következő marseillei távirat jelentette: Az „*Insulaire*” gőzös, mely a Freycinet-társaság tulajdona, ma délután összeütközött a Maire-sziget közelében ugyane társaság „*Libau*” nevű gőzhajójával, minek foly-tán az utóbbi elsülyedt. A „*Libau*” utasait fel-vette az „*Insulaire*” és Marseillebe szállította vissza.

Később érkezett párisi távirat szerint, el-entétben az első hírekkel, az „*Insulaire*” és „*Libau*” hajók összeütközésének *számos ember-élet* esett áldozatul. Eddig már *29 holttestre* akad-tak. A „*Libau*” gőzös utban volt Marseilleből Batia felé. Az „*Insulaire*” Toulonból és Nizza-ból jött. Az összeütközés délután fél 1 órakor történt. A „*Blechamps*” nevű kalauzgőzös, mely épp a helyszínén volt, szervezte a mentést egy másik kalauzgőzössel és „*Rákóczi*” nevű magyar gőzösünk egy csónakával. A „*Libau*” 17 per-cel az összeütközés után elsülyedt a habokban. A „*Blechamps*” nagy erőfeszítéssel fölvert kö-rülbelül 30 személyt, valamint nyolc holttestet, melyek közül 5 női, 2 férfi és 1 pedig gyer-mekholttest. A „*Rákóczi*” 21 holttestet vitt ma-gával.

Egy másik marseillei távirat még a követ-kezőket jelenti: A *Libau* nevű gőzös utasainak száma körülbelül 200 volt, kiknek *felét elve szettnek tekintik*. Miután a Freycinet-társaság irodái be voltak zárva, az utasok hivatalos név-sora még nem ismeretes. Körülbelül 40 utast a *Blechamps* és a *Rákóczi*, további 40 utast, ugy-szintén 17 matrózt a *Balkan* nevű gőzös men-tett meg. Amikor az első mentőcsónak kö-rülbelül tíz méternyire volt a *Libau* tól, ez hirtelen félrefordult, árbócai eltörték és a mentő-csónaktól mintegy másfél méternyire zuhantak a tengerbe. Ezután a *Libau* a tengrbe süllyedt. A hajótörtek az elmerülő hajó szélébe kapaszkodtak. Szivszakgató kiáltások hangzottak, majd halálos csend állott be. A „*Rákóczi*” nevű ma-gyar gőzös a mentő-akció befejezése után foly-tatta útját Génua felé.

Marseille, június 8.

A „*Libau*” hajótörésénél menekült szemé-lyek névsorát közzétették. 28 hullát szállítottak a kórházba. Hivatalosan csak négynek állapi-tották meg személyazonosságát. Nagy néptö-meg gyűlt össze a Freycinet hajóstársaság iro-dája előtt, mely azonban zárva maradt. Miután az utasoknak névsorát a postahajó elindulása-
kor nem adtak át a kikötői rendőrségnek, nem lehet a számukat pontosan meghatározni. Azt hiszik, hogy a hajón 240-en voltak. Egy hajós,

a ki a szerencsétlenségénél jelen volt, borzasz-tónak jellemzi azt. Férfiak és nők össze-vissza futkostak és borzasztóan jajveszékelték. Emli-tett hajósnak 9 embert sikerült kimentenie. Az „*Insulaire*” nevű postahajó első részén erősen megsérült. A „*Libau*” az *Insulaire* parancsno-kának jelentése szerint nem egészen tíz perc alatt süllyed el. Az elsülyedt hajót 1888-ban építették Angliában és 3000 tonna raksulya volt.

Huszártisztból háziszolga.

(Egy híres gavallér sorsa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 8.

Gyönyörűen indult karriér pusztulását, egy dallás huszártiszt pályájának megdőbentő for-dulatát jelenti a hír, mely az Océán tulsó part-járól érkezett. A délceg fiatal főhadnagy nem-régiben a nagyváradi uritársaságnak volt a kedvenc alakja. Mint urlovas, országos nevet szerzett, azonkívül a leghíresebb táncosok so-rában emlegettek s alig esett meg multság nélküle. Az egykor ünnepeit huszár-főhadnagy ma *háziszolga* egy roppant amerikai foga-dóban.

A fiatal főhadnagy, Biharvármegye egyik igen tekintélyes családjának sarja, a gyulai honvédhuszárezred nagyváradi osztályában szolgált. A kártya különböző veszedelmekbe so-dorta, teljesen eladósodott, a züllés útjára tért, mire fölszólitották, hogy adja be rangjáról való lemondását. A főhadnagy vonakodott s vizs-gálatot kért maga ellen. Ez a vizsgálat azután végzetes volt a pályájára. A tisztü becsületbíró-ság véleménye alapján megfosztották rangjától. Itthon tehát nem volt maradása. Rokonai, aki-
ket a végső lehetőségig igénybe vett, megven-ták tőle a támogatást s utolsó segítségképen utiköltséget bocsátottak rendelkezésére Ame-rikáig.

Az exfőhadnagy még januárban elutazott az új világ felé. Az első hír a tavasz elején érkezett róla. *Szemere* Kálmán és egyik fiatal *Pallavicini* őrnagy találkozott vele New-York-ban. A volt huszártiszt ott elmondta hajdan való barátainak, hogy a sors kegyetlenül bánik vele. Eleinte lovász inas volt egy nagy ver-senyistállóban, ahol a viszonyokhoz képest jól ment a dolga, de állását hamarosan el kellett hagynia és kenyér nélkül maradt.

Ekkor utjába akadt egy varité társaság, s ahhoz felcsapott magyar népekesnek. Régi huszár attillájában táncolta a toborzót és éne-kelt hozzája, ami roppant tetszett a yankee-népnek, az egykori huszártiszt fellobogó büsz-kesége azonban nem birt megbarátkozni az új mesterséggel. Otthagytta a truppot és Illinois államba utazott, ahonnan nyomoruságos vi-szonyok között május elsején tért vissza New-Yorkba.

Itt találkozott hajdani gavallér vendégével *Waldmann* Mayer, egy nagyváradi vendéglős öcsese, ki most tért haza Amerikából. Egy ha-talmas hotel kapujában ismert rá. A főhadnagy, aki fehér kötöt viselt, éppen egy bérkocsissal veszekedett. A szemébe köny szökött, mikor megpillantotta nagyváradi ismerősét az idegen emberoceanban. Tartózkodás, röstelkedés nél-kül mondta el, hogy most *háziszolga* a *fogadó-ban* s nincs egyéb dolga, mint az evőeszközö-
ket tisztítja szép fényesre, de ezt a dolgát jól elvégzi, s meg van elégedve vele a protektora is, egy magyar gróf, aki ugyanott a szállóban — *pinccér*. A főhadnagy ki van békülve sorsá-
val, s nagyon bizik a jövőben. Mikor elvált *Waldmann*tól, megszorította a kezét:

— Ha vissza kerül még egyszer az óha-

zába s kérdezősködni felőlem, mondjon el mindent. De tegye hozzá, hogy nem haltam meg, mert élni akarok. Élni akarok és majd megmutatom mi válik még belőlem. Akkor néznek majd nagyot odahaza . . .

SPORT.

+ **Az osztrák Derby.** Tegnap futották le Bécsben a monarchia legklasszikusabb versenyt: a Derbyt. A díjat Blaskovich Ernő *Belegvölgybe* nyerte meg nagyon könnyen hat hosszal. Második lett Geiszt Gáspár „Cipésze”. A Derby eredménye a magyar lótenyésztés újabb nagy diadalát jelenti.

+ **Díjlövészet.** A lövés egyet tegnap díjlövészetén a mozsár-lövészet első díját Domonkos Lajos, a másodikat ifj. Müller József, a kördíjlövészet első díját Bródi József, a másodikat Domonkos Lajos, a harmadikat Feszler Károly, a mély-lövés első díját ifj. Müller József, a másodikat Domonkos Lajos nyerte el. A pisztolydíjlövés első díját Feszler Károly a másodikat Dörner Emil vitte el.

Kormos Adolf — hivatalvesztett.

(A legfelsőbb bíróság ítélete.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 8.

A Szelle-históriából napfényre került szennyes ügy, Kormos Adolf kuriai bírónak üzelve a mai napon a magyar igazságszolgáltatás krónikáját rendkívüli eseményvel szaporította meg. Első ízben történt, hogy a főrendiház tagjaiból és a kuriai bíróból alakított legfelsőbb bíróság ítéletet hozott. Kormos Adolfra keményen, de igazságosan sujtott le az ítélet, mely őt közbenjárás, *hozzáférhetőség és botrányos magaviselet* címén *hivatalvesztésre ítélte*. A legsúlyosabb fegyelmi büntetés ez, de a koronaügyész vádbeszédében elhangzott vádak után más ítéletet nem is lehetett hozni.

A tárgyalásról fővárosi tudósítónk a következőket sűrűnnyzi:

Felerészben a főrendiház tagjaiból, felerészben pedig a kir. kuria bíróból alakult legfelsőbb fegyelmi bíróság ma ült össze gróf Csáky Albin főrendiházi elnök elnöklété alatt, hogy ítélkezék Kormos Adolf ideiglenesen nyugalmazott kir. kuriai bíró fölött azért, mert tényleges szolgálati ideje alatt vétkezes kötelességességét, bírói álláshoz nem illő botrányos magaviseletet tanúsított.

Az előzmények.

Kormos Adolf kuriai bíró ügye eléggé ismeretes. Szelle József aradi ügyvéd 1901. évben csödbe kerülén, vagyonának leltározásakor vasszekrényében Kormos Adolfnak sajátkezűleg írott több levelét találták meg, amely levelek kétségtelen bizonyítékot szolgáltatottak arra nézve, hogy a kuriai bíró Szelle ügyvédnek peres ügyeiben pénzért közbenjáró informált bírótársainál. — Igazolják azt, hogy Kormos bíró pénzt fogadott el az ügyvédtől, azok a feladóvevények, amelyek Kormos Adolf névre küldött pénzküldeményekről szólnak. Ezek a pénzüsszegek azt is bizonyítják, hogy Kormosnak azon célból adattak, hogy hivatali kötelességét mint bíró megszegje, de ha nem is szegte meg hivatali kötelességét, mégis büntetett el, mert bíró létére jutalmat fogadott el.

Ezen levelek s egyéb terhelő bizonyítékok alapján az aradi ügyészség kérelmére az ottani törvényszék nemcsak Kormos Adolf bíró ellen rendelte el a btkv. 467 és 468. §§-aiba ütköző megvesztegetés büntetése miatt a viz-

gálatot, hanem Szelle József és Szelle Józsefné ellen a btkv. 479. §-ába ütköző s ennek második bekezdése szerint minősülő megvesztegetés vétsége miatt. Időközben azonban a megszőkött Szelle József ügyvéd tömeggondnoka Kertész Miksa dr. bíróküldést kért ezen ügyben. Az igazságügyminiszter Imling Konrád dr. kuriai bíró, miniszteri kiküldött által megejtett vizsgálat után a budapesti büntető törvényszéket delegálta Kormos bíró ügyének elbírálására. A befejezett bünvizsgálat után a kir. törvényszék vádtanácsa Czárán táblai bíró elnöklété alatt Székely Ferenc dr. volt főügyész és Friedmann Bernát védő meghallgatása után Kormos Adolf ellen a megvesztegetés büntetése címén folyó ügyben megszüntető határozatot hozott. A főügyészfelfolyamodása folytán a kir. ítélőtábla is foglalkozott ezzel a bűnügygyel s helyben hagyta a törvényszék megszüntető határozatát.

Ezzel Kormos Adolf kuriai bíró büntető uton többé nem volt már felelősségre vonható. A kir. ítélőtábla azonban a fennforogni látszó fegyelmi vétségek megtorlása céljából a főügyész kérelmére áttette a bűnügyiratait a kir. koronaügyészséghez. A kir. koronaügyész ez évi április 15-én adta be *vádindítványát* — ezt az *Aradi Közlöny* vasárnapi számában már közölte — melylyel Kormost az 1871. VIII. t. c. 20. §. a. és b. pontjaiba ütköző és a 21. §. b. pontja szerint is minősülő, végül az 1871. VIII. t. c. 20. §-ának b. pontjába ütköző botrányos magaviselet által elkövetett vétség miatt kérte a fegyelmi eljárást Kormos ellen elrendelni s őt vád alá helyezni.

A fegyelmi eljárás.

A kir. orsz. legfelsőbb fegyelmi bíróság ez évi június 11-én gróf Csáky Albin elnöklété alatt tartott ülésében dr. Sélley Sándor kuriai tanácselnök előadása alapján dr. Székely Ferenc koronaügyész *vádindítványa* alapján Kormos Adolfot *vád alá helyezte*.

A koronaügyész *vádindítványa* — mint irtuk — három pontra van alapítva, amelyeket a legfőbb fegyelmi bíróság van hivatalva elbírálni.

Az első eset az, hogy *Sonnenfeld és Bing* aradi nagykereskedő cég csödbe jutván, a csödnök tömeggondnoka Szelle József aradi ügyvéd lett. Szelle a megállapított tömeggondnoki díjain felül annyi perköltséget számított föl, hogy a csödválasztmány azok nagy részének jogos voltát kifogásolta, miért is Szellének e számadásai peressé váltak az aradi kir. törvényszék előtt. Ez a törvényszék Szelle nézve igen hátrányos ítéletet hozott, a nagyváradi kir. ítélőtábla pedig 18000 forintnál nagyobb összeg visszafizetésére kötelezte Szellét. Ez a kuriához felebbezett, amely a pörben ítélkezett is. Időközben Szelle maga is csödbe jutott, és a mikor vagyonát leltározták, vasszekrényében nagyobb számú levelet találtak, amelyek Kormos Adolfra a legnagyobb mértékben kompromittáló. Ezekből a levelekből kitűnt ugyanis, hogy Kormos Adolf Szelle javára nemcsak informálta bírótársait, és hogy az ítélethezatalban — bár érdekeltsége kétségtelen volt — mint szavazóbíró maga is részt vett, hanem kitűnt az is, hogy közbenjárásért jutalmat fogadott el.

A második eset az, hogy Kormos Adolf 100 forintot fogadott el egy véleményért, amelyet a Wilhelm Soma ellen a gyulai törvényszék előtt folytatott bűnügyre vonatkozólag adott. Ez ügyben később még 200 forintot is kért, de ezt aligha kapta meg, mert egyik levelében, amelyet a közbenjáró Szellénélhez intézett, panaszkodik a pénz nem küldése miatt. Nevezetes az is, hogy Kormos — a mint egyik leveléből kitűnik — személyesen akart ériutkezni a három évi fegyházra ítél *Wilhelm Somával*.

A harmadik eset végre a Zeller Péternek Fritz Ferenc és társai ellen a Kuriánál elintézés alatt állott polgári pörből van konstruálva. Kormost ebben az esetben is a levelei árulták el, a melyekből kitűnik, hogy közbenjárói szolgálatait fejében hajlandónak nyilatkozott a pe-

res összeg egy részét jutalmul elfogadni, amikor pedig a pör eldőlését nem bírta bevárni, előleget kért és 100 forintot kapott is.

A tárgyalás.

Kevéssel 11 óra után nyitotta meg gróf Csáky Albin főrendiházi elnök, a legfelsőbb fegyelmi bíróság elnöke a fegyelmi főtárgyalást.

Az ülésterem közepén levő asztal mellett a főhelyen gr. Csáky Albin ült. Mellette jobbról báró Bánffy Dezső, balról pedig dr. Sélley Sándor kuriai tanácselnök, az ügy előadója. Az elnöktől jobbra a miniszterek helyein ültek a főrendiház tagjai: gr. Széchenyi Béla, gr. Desseffy Aurél, Majthényi László gr., Révai Simon báró, Almágy Imre gróf, Vay Béla báró. Velük szemben az elnök baloldalán pedig a kuriai tanácselnökök foglaltak helyet: dr. Paiss Andor, Csathó Ferenc, Szabó Albert, Sebestyén Mihály és Süteő Rudolf rendes bírósági tagok. Póttagok voltak báró Nyáry Jenő és dr. Kelemen Mór tanácsvezetői joggal felruházott kuriai bíró.

A miniszterelnöki széket dr. Székely Ferenc koronaügyész foglalta el. A gyorsírók helyén pedig a védő dr. Friedmann Bernát ült irodavezetőjével dr. Hirschfeld Antal ügyvéddel. Az elnökkel szemben az asztal mellett Szerencs János, a főrendiház főtitkára, mint a fegyelmi bíróság jegyzője ült.

Csáky Albin gróf elnök megnyitva a tárgyalást, tudatta a fegyelmi bírósággal, hogy a jegyzői tisztet Szerencs János főrendiházi főtitkár látja el, a tárgyalás alá kerülő fegyelmi ügy előadója pedig Sélley Sándor dr. kuriai tanácselnök. Bejelentette, hogy a törvény értelmében a vádirat, a fegyelmi bírák névsorával együtt megküldetett úgy a vádlott Kormos Adolf kuriai bírónak, mint Székely Ferenc dr. kir. koronaügyésznek azzal a megjegyzéssel, hogy 8 nap alatt élhetnek visszavetési jogukkal. Ugy a koronaügyész, mind védője utján maga a vádlott kuriai bíró bejelentették, hogy visszavetési jogukkal nem kívánnak élni. — Erre az 1871. VIII. t. c. 80. §-a értelmében kisorsoltam elnöki jogomnál fogva úgy a főrendiház, mint a kuria részéről 6—6 rendes és 2—2 póttagot, akik részéről semmi érdekeltség sem forog fenn. A mai fegyelmi főtárgyalás hirdetmény kifüggesztése által szabályszerűleg meghirdetett s arra úgy a vádlott, mit a koronaügyész meghívatottak. Vádlott védője utján bejelentette, hogy tanuk kihallgatását nem kéri. Konstatálom továbbá, hogy a vádat Székely Ferenc dr. kir. koronaügyész képviseli, a vádlott védelmével Friedmann Bernát dr. ügyvédet bizta meg, aki helyettesével meg is jelent a tárgyaláson.

— Tudatom, hogy maga a vádlott kuriai bíró Kormos Adolf is jelen van s itt a közelben egy teremben tartózkodik. Késznek nyilatkozott magát mindenkor a fegyelmi bíróság rendelkezésére bocsátani esetleges szóbeli személyes meghallgatása céljából, ha ezt a fegyelmi bíróság szükségesnek látja majd.

A személyi adatok.

Ezek után kérdést intézek a vádlott védőjéhez a vádlott Kormos Adolf személyi adatai tekintetében s kérdem megfelelnek-e ezek a valóságnak?

Friedmann Bernát dr.: Igen.

Elnök: Tehát a személyi adatok megfelelnek a valóságnak s helyesek. Most már azt a kérdést kell tisztába hozni: ideiglenesen, vagy véglegesen nyugdíjaztatott-e vádlott Kormos Adolf.

Székely Ferenc dr. koronaügyész: Méltóztassék megengedni nagyméltóságú fegyelmi bíróság, hogy erre vonatkozólag én szolgálhassak

a hivatalos adatok alapján felvilágosítással. Az igazságügyi tárcának a nyugdíjazásokról vezetett 1901. évi naplójában következő adatok foglaltaknak:

Kormos Adolf kuriai bíró 29 évi és 2 havi szolgálati idő után 8000 korona fizetésének megfelelőleg 6240 korona évi nyugdíjjal ideiglenesen nyugdíjaztatott. A nyugdíjazás oka idegesség, izgékonyosság, amelyek képtelenné teszik a nevezett bírót a szellemi munkára.

Elnök: Konstatálom tehát, hogy a vádlott Kormos Adolf kuriai bíró ideiglenesen nyugdíjaztatott.

Ezután pedig felkérem az előadó urat a tárgyalásra kitűzött fegyelmi ügy ismertetésére.

Az előadó.

Sélley Sándor kuriai tanácselnök, az ügy előadója, ismertette azt a tényállást, amely a fegyelmi eljárásra okot szolgáltatott. Előadása során felolvasásra kerültek azok a levelek, a miket Szelle József vasszekrényében találtak. Ezek azt bizonyítják, hogy Kormos Szelléékkel előkészületeket tett arra, hogy a Sonnenfeld és Bing csődügyben, ha az a kuria elé kerül, Kormos legyen az előadó. Ez nem sikerült s erre Kormos csupán közbenjárását ígérhette oda.

Elnök: Felolvassa Kormos Adolfnak nyilatkozatát, melyet a fegyelmi bírósághoz intézett. Ebben elmondja nyomasztó helyzetét. Előadja élettörténetét, családi viszonyait, küzdelmeit, majd pedig, hogy miképpen keveredett adósságokba s azokat a védelmi pontokat sorolja elő, amelyek bünperének tárgyalásából ismeretesek. Azt állítja, hogy mindössze 1600 koronát kapott Szellééktől, de azt is kölcsönképpen.

Szabó bírónak egy felvilágosítást kérő kérdésére Sélley előadó válaszolt s azután az elnök kijelentette, hogy a bizonyítási eljárás be van fejezve, s a tárgyalást a vád- és védbeszéddekkel folytatják.

A vádbeszéd.

Székhely Ferenc dr. koronaügyész állott fel ezután s elmondta a következő vádbeszédet:

Nagyméltóságú Elnök Ur!

Főméltóságú fegyelmi bíróság!

Midőn a lapok azt a hírt hozták, hogy Szelle József aradi ügyvéd vasszekrényében egy levelet találtak, amely arra vall, hogy Kormos Adolf nyugalmazott kuriai bíró még szolgálati idején egy ügyben ezen ügyvéd érdekében bíró társainál közbenjárt és ezért pénzt kért és fogadott el: az egész közönség megrémült, mert legfőbb bírói ügyünkhöz ilyen gyanúval még csak árnyéka sem fért, erkölcsi reputációja ragyogó fényben, tisztaságban állott.

Sokan abban reménykedtek, hogy a hír fulzott, mások azon aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy több baj is lehet a kurián, mint a mennyit ez a véletlenül kézre került levél tanúsít. Sajnos, ez utóbbiaknak volt igazuk: a mennyiben nem egy levél, hanem — miként a bizonyítási eljárás során meggyőződni méltóztatott, azoknak egész sorozata tanuskozik arról, hogy a vádlott nemcsak egy, hanem több ügyben követett el legsúlyosabb beszámítás alá eső fegyelmi vétségeket. Azt azonban a legnagyobb lelki megnyugvással konstatálom, hogy ezekből a levelekből legcsekélyebb gyanu sem merült fel arra nézve, hogy a vádlott üzemeiben csak egyetlen bíró társa is részt vett volna. Minthogy a bizonyítási eljárás során a vádtanács alapjául szolgáló tények valóknak bizonyultak, azokra alapított vádak egész terjedelmükben fenntartom, és azokat törvényszabta kötelességemhez képest a következőkben terjeszttem elő és indokolom:

(Kormos Adolf által.)

I. Vádolom az 1871. VIII. törvénycikk 20. §-ának a) alpontjába ütköző ama cselekménye miatt, hogy a Sonnenfeld és Bing csődügyből keletkezett és a kir. kuriánál folyamatban levő Szelle József féle tömeggondnoki számadási

perben, mint közbenjáró működött és mégis annak elbírálásában, mint kuriai bíró, az 1868. LIV. t. cikk 56. §-ának c) alpontja ellenére szavazóképen részt vett.

Szelle József mint a csődbe jutott Sonnenfeld és Bing cég tömeggondnoka megállapított tömeggondnoki díján felül, tetemes perköltségeket számított fel a csődtömeg által, vagy a csődtömeg ellen indított perekben kifejtett ügyvédi működéséért. E költségek nagy részének jogos voltát a csődválasztmány kifogásolta, minél fogva Szellének eme számadásai az aradi kir. törvényszék előtt peressé váltak.

(A közbenjárások.)

E törvényszék Szelle Józsefekre igen kedvezőtlen ítéletet hozott; és minthogy még a nagyváradi kir. ítélőtábla is 18000 forintnál nagyobb összegnek 15 nap alatti visszafizetése kötelezte Szelle Józsefet: ez a kir. kuriához felebbezte az ügyet.

Ebben az ügyben fordult Szelléné férjének a tudtával, a Budapesten lakó Martos Ferenchez, a végből, hogy ez az ő sógorának Kormos Adolf kuriai bírónak közbenjárását eszközölje ki. Hogy Kormos Adolf a közbenjáró szerepére vállalkozott, az már a bizonyítási eljárás során felolvasott 1—8. sz. a. levelekből kétségtelenül kitűnik; sőt kitűnik az is, hogy Szelle József ismételtén azt kívánta, hogy Kormos eszközölje ki, hogy az ügydarabot ő kapja, és hogy Kormos erre nem azért nem vállalkozott mert ez a kuria rendje szerint tényleg kivihetetlen, hanem csak azért nem, mert az ügynek hátrányára volna, ha nagyon érdeklődik az ő részére eszközölni kiosztás iránt.

Hogy pedig ezután az ügyben közbenjáróképpen tevékenységet fejtett ki, az különösen leveleiből tűnik ki, a melyekben beismeri, hogy az előadó kételyeit sikerült eloszlatnia, hogy az a szándékuk t. i. az övé és a referensé, hogy lehetőség szerint minden felforgattassék a mi igazságtalanság történt; továbbá, hogy már néhány kartársát is felvilágosította a történet jogtalanság felől és mindenütt az a jóakarattal uralkodik, mindent megtenni, ami a törvény dacára lehetségesnek mutatkozik; hogy az ügygyel úgy foglalkozik, mintha testvéreé volna és hogy kollégáinál minden alkalmat felhasznál, hogy az ügynek propagandát csináljon.

(Az érdekltség.)

II. Vádolom Kormos Adolfot ama cselekménye miatt, hogy kuriai bíró létére a Sonnenfeld és Bing csődügyből keletkezett és a kir. kuria előtt folyamatban levő Szelle József féle tömeggondnoki számadási pernek mikénti elintézése tekintetében az eljáró bíróság előadója és más tagjára érdekltségéből hatni törekedett. A feloivasott levelekkel a bíró társakra való hatni törekedés bebizonyítva van. Vádolom az 1871. VIII. t. c. 20. §-ának b) pontjába ütköző ama botrányos magaviseletéért, melyet a Sonnenfeld és Bing ügyben, a Wilhelm Soma elleni bűnygyben és a Zeller Péternek a Fritz Ferenc és társai ellen folyamatban volt polgári perben tanúsított s amely miatt tiszteletre és bizalomra méltatlanná vált.

Mindenekelőtt kiemelem, hogy a törvény nem „közbotrány” okozását kívánja meg a fegyelmi vétség megállapításához, hanem elégnek tartja, ha a botrányos magaviselet bármily szűk körben történik; de ez által a bíró tiszteletre és bizalomra méltatlanná válik.

(A megvesztegetés.)

A bizonyítékok — sajnos — oly bőségben állanak rendelkezésre, hogy ezen vádpont bebizonyítására elégséges a főbbek felhozatala. (A levelek vonatkozó részeit felolvassa.)

A legnagyobb mértékben botrányos magaviseletet képez az is, hogy közbenjárói szolgálatalért magát megfizetteti; mert igaz ugyan, hogy egyik-másik összeget költségül vagy kölcsönül kérte, de ez csak a jutalom címének palástolására történt, ami kétségen kívül kitűnik a 26. sz. a. levelének ama kijelentéséből, hogy az utolsó 500 forint megküldése esetében nemcsak a legnagyobb hállára lesz lekötöztetve, hanem pénzügyileg is adósának fogja magát tekinteni, vagyis hogy az előző küldemények kölcsönül nem képeztek, hanem jutalmat.

Az sem való, hogy Kormos Adolf a nagyváradi ura kapott 100 forintot költség gyanánt

el nem fogadta volna, hanem a kapott kölcsönök közé számolták, mert a 24. sz. a. levelében idevonatkozólag így szól:

„mindenesetre mostanra és a jövőre hasznos dolog volt, hogy engem azon helyzetbe juttattott, hogy oda utazhattam, nagyon köszönöm az e célra küldött 100 frtot, a melyből valami egy más alkalomra is maradt és itt vagy ott valamely alkalommal ez ügy javára lesz fordítandó.”

(A „botrányos magaviselet.”)

A Wilhelm Soma elleni bűnygyben tanúsított botrányos magaviseletét és ennél fogva tiszteletre és bizalomra méltatlan voltát a következőkkel bizonyítom:

Ez az ügy 1897. május 30. án érkezett a kir. kuriához és V. kuriai bírónak osztatott ki. Szellének az erre vonatkozó ügyvédi iratokat, Kormos Adolfnak a 27. sz. a. csatolt levele szerint augusztus 7-én juttatta kezébe. E levelek ide vonatkozó részei így szólnak:

„Ma reggel kaptam meg a tegnapi becses levelét iratokkal együtt, melyeket Tobelbadban a stajerországi jegenye fenyők alatt mielőbb áttanulmányozom s azután véleményemet meg fogom adni. Fogadja legjobb köszönetemet minden szeretetreméltóságáért, egy-két nap múlva bizton várhatja a jelentést a kérdéses jogi ügyben; férje urát tisztelve és önnek kezelt csokolva maradtam készséges szolgája: Kormos Adolf. U. i.: Annak idején, mélyen tisztelt Nagysád, értesíteni fogom, mikor jöjjön fel hozzám Wilhelm ur.”

Tehát 3 évi fegyházra ítélttel is késznek nyilatkozott az információ érdekében érintkezni, majd lekötöztető köszönetét nyilvánítja a 100 forintnak nevéhez Tobelbadba történt elküldése által újlag tanúsított barátságáért. Ertesíti, hogy ő is oda utazik; kéri, hogy ha valamit szabadsága ideje alatt óhajtana, írjon oda és ő a szükségesekről a legnagyobb készséggel intézkedik, sőt szükség esetén és kívánatra szabadságát is megszakítja.

Jelen levelei ezen ügyben tanúsított botrányos magaviseletének bizonyítékul szolgálnak, s így az emiatt az ellene emelt vád indokolt, a be nem ismert információ miatt pedig vád nem is emeltetett.

(Alázatos szolgálatkészség.)

A Zeller Péternek Fritz Ferenc és társai ellen a kir. kuriánál elintézés alatt állott u. n. újpanáti polgári perben Kormos Adolf szintén botrányos magaviseletet tanúsított, mely vádatát a feloivasott levelek következő részeire alapítom. Ezekből a levelekből kitűnik, hogy Kormos Adolf ez ügybe Szelléék részére közbenjárói szolgálatot teljesített, hogy ezért pénzt kért; ígéretet kapott, mely szerint Szelléné a letett (újpanáti) pénznek „még egy részét” neki akarta juttatni; Kormos Adolf ezt az ígéretet elfogadta, majd a szolgáltatásra kitűzött határidőt bevárni nem tudván, ismételtén előleget, pénzt kért és 100 forintot kapott is. A levelekből kéri az alázatos szolgálatkészség is, amelylyel magát Kormos Adolf Szelléék rendelkezésére bocsátotta. Szellének hosszú hallgatását oda kell magyarázni, hogy „ő szolgálatait már nem akarja többé igénybe venni”; magát Szelléné lekötöztettségének ismeri el, engedve várja azt az időt, amidőn neki ismét szolgálatára lehet és legalázatosabb szolgájának nyilvánítja magát. Mindezek Kormos Adolfnak kuriai bírónak nem méltó botrányos magaviseletéről tesznek bizonyosságot.

(A legszigorúbb büntetést.)

Főméltóságú fegyelmi bíróság! Minthogy az előadottakkal bebizonyítottam, hogy Kormos Adolf ideiglenesen nyugalmazott kir. kuriai bíró Szelle József aradi ügyvédnek a Sonnenfeld és Bing csődügyből keletkezett és a kir. kuria előtt folyamatban levő tömeggondnoki számadási ügyében, melyben Szelle József körülbelül 86.000 korona erejéig volt érdekelve, annak elintézése tekintetében bíró társaira érdekltségéből hatni törekedett, és hogy ezen ügyben, amelyben éppen a legnagyobb közbenjárói tevékenységet fejtette ki a törvény abszolút tilalma ellenőre szavazóképpen közreműködött, őt hivatali kötelességének vétke megszegése mi-

att az 1871. VIII. tc. 20. §-ának a. pontjába ütköző és 21 §-ának b. pontja szerint minősülő s az ugyanazon t. c. 20. §-ának a. pontjába ütköző *fegyelmi vétségben bűnsnek kérem kimondani.* Ezenfelül bűnsnek kérem kimondani a 1871. VIII. t. c. 20. §-ának b. pontjába ütköző és a vád alapjául szolgáló összes ügyekben tanusított *botrányos magaviseletéért*, mely főleg abban nyilvánul, hogy Szellééknek szolgálatait felajánlotta, ezek fejében tőlük különféle címek és ürügyek alatt, de tulajdonképen jutalom fejében *zaklatóan és meghunyászkodó alázatossággal* pénzt kért, a kapott összegeket *megalázkodó hállalkodással* köszönte, szemrehányásukat el-
tűrte és állítólagos befolyását oly *szemérmetlenül fitogtatta*, hogy bírótársait a befolyásolhatóság gyanujának tette ki, Szellénét ily irányú kérdés tételére fel is bátorította, s ezt Kormos Adolf csak egyenes uton nyilvánította kizárt-
nak, de poharozás, mulatozás közben, kollegialitás és barátság révén való hozzáférhetést éppen maga állította lehetségesnek és hozta javaslatba.

Mindezen feyelmi vétségekért az 1871. VIII. tc. 22. §-ának d) pontja alapján *hivatalvesztéssel kérem megbüntetni*, mert súlyos feyelmi vétségek halmozata forog fenn, *enyhítő körülmény pedig nincsen*, amennyiben a felhozott eladósodás sem fogadható el ilyenül, mert abba az ügy adatai szerint részben önhibájából jutott s mert le nem foglalható javadalma-
zása kis családjának szerény megélhetésére elég lehetett. Ellenben *súlyosító körülményül* szolgál, hogy a vádlott tilos információival észrevétlenül, mint leveleiben maga mondja, a kollegialitás és barátság címen — nem igaz, csak leple alatt — közeledett bírótársaihoz s e nemes, *mondhatnám szent viszonygyal galádul visszaélt.* E cselekményeivel *bepiszkolta magát* a vádlott. *Nem méltó többé arra*, hogy az ország legfőbb bíróságának, e kivüle szeplőtlen testületnek, tagja maradjon, azért abból a megérdemelt igazságos büntetés alkalmazásával *eltávolítani* kérem. Vádlott a felmerült feyelmi eljárási költségek megfizetésére is elítélendő ugyan, de az az 1890: XLIII. tc. 4. § a értelmében behajthatatlannak nyilvánítandó.

A vádbeszéd elmondásával a délelőtti tárgyalás befejeződött. Délután az elnök bejelentette, hogy a főrendű bírák közül *Széchenyi Réla gróf és Desseffy Aurél gróf* tudatták vele, hogy nem vesznek részt a délutáni tárgyaláson, s hogy helyüket *Nyáry Jenő báró és Révay Simon báró* póttagok foglalják el.

A védelem.

Ezután következett a védőbeszéd, melyet nagy érdeklődéssel várt a közönség.

Friedmann Bernát dr. védő: Országunk tradicionális szerencsétlensége, hogy folyvást, külső vagy belső ellenséggel küzd. E folytonos villongások folytán szegénységbe jutott az ország s ezt a szegénységet az a társadalmi osztály selyette meg legjobban, mely a nemzet hátgerince: a köznemesség és a köztisztviselők. Magyarország szegény ország, nem fizetheti úgy bírát, mint Anglia, vagy a többi országok. Nálunk, akinek nincs magánvagyon, az mielőtt közpályára lép, tegyen szegénységi fogadalmat. De míg a szerzetesektől nem veszik rossz néven, ha egyszerűen élnek, a bírótól megkövetelik, ha bármilyen szegény is, hogy állásához mértén lakják, ruházkodják és gyermekeit tisztességesen neveltesse. Mindennek mi az eredménye? Aki erre a pályára lépett, anélkül, hogy magánvagyon lenne, míg arra a fokra tudja felküzdeni magát, hol a társadalmi követelményeknek már meg tudna felelni, annyi adósság nyomja a vállát, hogy a magas állás-

sal járó nagyobb fizetés csak az uzsora kamatok kifizetésére való. Pedig a szegénység nagy erkölcsi tényező.

(Kormos adósságai.)

Elmondja ezután Kormos Adolf élet-történetét, kiemelve, hogy atyjától 10.000 forint váltoadósság maradt reá. A szerencsétlen körülmények odavitték, hogy, bár elég gyorsan ömelkedett, szerényen élt, mégis mindig rosszabb anyagi viszonyok közé került. Az utóbbi időkben már kapaszkodott, mint a vízbefult, új kölcsönöket kellett szereznie, mert régi hitelezői szorongatták, kedvében kellett járnia a hitelezőinek, szivességet szivességgel kellett viszonznia, ezért érdeklődött, tudósított és járt közbe. Igaz ugyan az is, hogy egyik hitelezője feleségével (Szelléné) szemben a nők iránti udvariasságon tulment, de azt, hogy részrehajló lett volna, még a mélyen tisztelt közvádó ur sem állithatja. Ez lenne pedig csak a vád lényeges része, a többi csak dekorum ellenes viselkedés.

Nem akarja azt vitatni, hogy a cselekmények menthetők, sőt elismeri a vád jogosultságát. De nem ismerheti el a legsúlyosabb büntetést illető indítványát. Amiként a halálbüntetést is csak akkor mondják ki, ha nem forognak fenn enyhítő körülmények, úgy a legsúlyosabb feyelmi büntetés, az erkölcsi halál is csak a mentő körülmények hiányával szabható ki.

Hangsúlyozza, hogy ami a Kormost az anyagi zavarokba vitte nem a pazar életmód, vagy könnyelműség volt, hanem a szülő iránti szeretet. Atyjának nem tagadhatta meg a jótállást, s ez őt elnézésre teszi érdemesség.

(Enyhítő körülmények.)

Figyelembe kell venni azt, hogy Kormos először áll feyelmi vád alatt, s már avval meg van büntetve, hogy fiatal korban kellett emiatt fényes pályáját elhagyni s átszenvedni a bűnügyi eljárás szégyenét. A kuria bírói karából való kiközösítése két év alatt husz évvel öregítette meg ezt az embert, a társadalom nem fogadja be, már így is örök szenvedésre van kárhoztatva. A hivatalvesztés, amit a vád képviselője kér, rosszabb a halálbüntetésnél, mert míg azontul nincs több szenvedés, a hivatalvesztés olyan, mintha élve temetnék el.

Ha védenca ma is aktív bíró volna, akkor talán megengedhető lenne a kérlelhetetlen szigor, de Kormos belátta, hogy hibázott, maga levonta tetteiből a konzekvenciákat és távozott helyéről. Ez ha nem is érdem, de enyhítő körülmény. A legsúlyosabb büntetés szüksége tehát nem forog fenn.

De igazságügyi politikai tekintetek is el-lene szólnak a legszigorubb büntetés kiszabásának; csak nem akarják a legfelső bírói kart avval megszegyeníteni, hogy *egy tagját arra kényszerítik, hogy mezitláb, rongyosan, koldulás-sal keresse a kenyerét!*

A nyugdíj elvesztése olyan igazságtalan, mint amilyen hajdan a jószágok elkobzása volt. Bár az még több jogosultsággal bírt, mert a király iránti hűség révén kapták jószágukat azok, akiktől elvették. Az idők meg fogják majd hozni azt, hogy a nyugdíj elkobzása megszűnik.

Szabad keze van a bíróságnak, nem kell olyan ítéletet hoznia, mely egy családot igaz-talanul sujtana. Kéri, ne tegyék magukévá a koronaügyész tulszigoru indítványát, hanem hozzanak enyhébb ítéletet.

(A visszautasított nyugdíj-kérvény.)

A védő most védenca megbízása alapján átnyújtja az elnöknek Kormosnak *végleges nyugdíjazása* iránti sajátkezű kérvényét, kéri

Csáky Albin grófot, hogy juttassa az igazság-
ügyminiszter elé. Friedmann dr. nagyszabásu
beszéde végén a bírák szívéhez szól s Kor-
mosra enyhe büntetés alkalmazását kéri.

Csáky Albin gróf elnök a védőbeszéd el-
hangzása után kijelenti, hogy a vita véget
ért, miután úgy a vádlót, mint a védőt csak
egy felszólalás illeti. Kormos nyugdíj-kérvé-
nyére vonatkozólag kijelenti, hogy nem érez-
vén magát hivatottnak arra, hogy azt elfo-
gadja s közvetítse, ennél fogva visszaadja.

Az ítélet.

A bíróság tagjai egynegyed hat óraker ité-
lethozatal céljából visszavonultak s két óra
hosszat tartó tanácskozás után Csáky Albin gróf
elnök kihirdette az alábbi ítéletet:

Ő Felsége a király nevében!

Kormos Adolf ideiglenesen nyug-
díjazott kuriai bíró az 1871. évi VIII.
törvénycikk 20. §-ának a) és b) pont-
jaiba ütköző vétségben *vétkesnek* mon-
datik ki s ezért az 1871. évi VIII.
törvénycikk 22. §-ának d) pontja ér-
telmében *hivatalvesztésre ítéltetetik* s a
felmerült költségek viselésében elma-
rasztaltatik.

Az indokolás megemlíti, hogy Kormos
Adolfra azért kellett a legsúlyosabb fe-
yelmi büntetést szabni, mert cselekedete
nemcsak hogy törvénybe ütközött, hanem
a legfelsőbb bírói kar tekintélyét ismét-
ten és mélyen sértő módon beszennyezte.

Az ítélet felolvasásával, amely tudva-
levőleg *felebbezhetetlen*, a tárgyalás véget
ért. Kormos Adolfnak dr. *Hirschfeld Antal*,
Friedmann Bernát irodavezetője vitte meg
a szomorú hirt, amit Kormos rendkívül
leverten fogadott.

MULATSÁGOK

(=) A polgári leányiskola ma tartotta juniá-
lisát a városligetben. A leányok mulatságában
óriási közönség gyönyörködött. A juniális köz-
pontja a tánckör volt, hol Nagy Károly zene-
kara húzta a keringőket és csárdásokat.

Egy kétféjű sas pusztulása.

(A mészáros-céh zászlóján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, június 8.

Még Aradon is, a vértanuk városában
maradt néhány gyűlöletes emléke az abszolu-
tistikus időknek: néhány itt felejtett *kétféjű*
sas, a melyet részint a feledékenység, részint
egyéb okok tartanak vissza a megsemmisíté-
stől.

Most ezek az itt felejtett kétféjű madarak
meg fognak egygyel kevesbedni. Már előbb
megtörtént volna, de ép erről az egyről alig
tudott valaki, s mikor észrevették, akkor mind-
járt kimondották rá a halálos ítéletet.

Az ipartestületben, a mint tudvalevő, ke-
gyelettel őrzik a régi aradi nagytekintélyű *cé-
hek* emlékeit, a céh-zászlókat, a céh-ládákat és
egyebeket. A zászlókkal az egyes szakcsoport-
ok, a céhek utódai ki is szoktak vonulni.

A régi *mészáros-céh* zászlaján, a rudnak
csucsán éktelenkedett ily *kétféjű sas*. Abból az
időből való a zászló, a mikor osztrák uralom
volt mindenben, tehát a céheken is. Az aradi
mészárosok és hentesek az ipartestületben kö-
zös szakcsoportot alkotnak, s kivonulásaikon
többnyire a régi *hentes-céh* lobogóját vitték, a
melyen persze nincs rajta az osztrák címer.
Ilyen módon a mészáros-céh zászlajának szép-
séghibájáról alig is tudtak.

Nemrég azonban, egy temetésen, a mé-

száros-zászló alatt vonultak ki, s ekkor ötlött szemükbe a kétfejű sas. A szakcsoport minden tagjának hazafias érzését mélyen bántotta az osztrák címer, s azért közös akarattal elhatározták, hogy ezt el kell onnét tüntetni, különben az avatatlanok előtt még különös színben tüntethetné föl őket.

Ennek folytán Glück Károly, a szakcsoport elnöke intézkedett, hogy a kétfejű sást a zászlórúd csúcáról levegyék, s azt valamely díszítéssel, vagy a magyar címerrel helyettesítsék. Ez a napokban fog megtörténni, s az urnapi körmenetben az aradi mézszárosok már a kétfejű sástól megfosztott céh-zászló alatt fognak részt venni.

Bizony, jó volna, ha ennek a Doppeladlernek pusztulása járvány lenne, a mely elvinné magával többi társát, a melyek még itt maradtak, s a melyeknek semmi helyük nincs itt; a szerb templom ormán levő, a Lillin ház falán rejtőzködő s a többi sorba...

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Orvosok közgyűlése. Az országos orvosszövetség aradi és aradmegyei egyesült fiókja holnap kedden délután 6 órakor a városháza emeleti kistermében tartja tisztújító közgyűlését.

Végrehajtás a grófi palotában.

(Gróf Károlyi Györgyné tartásdíja.)

Arad, június 8

Szombat délelőtt háromtagú társaság köpögtatott a Károlyi grófok Reviczky-utcai palotájának kapuján Budapesten. Bérkocsin jöttek s az utcai járókelők közül néhány viharviselt ember meglepetve konstátálta:

— Hát már a Károlyi grófnénál is végrehajtók járnak...!

Mert csakugyan Goldberg Károly, az ötödik kerületi járásbíró végrehajtója jelent meg a becsüsvél s dr. Pollacsek Alfréd ügyvéddel, hogy gróf Károlyi Györgyné, született Frank Boriska jogainak érvényesítésére járjon közbe.

Gyönyörű szerelmi regénynek volt ez a végrehajtás egyik szomorú záró fejezete. Ki ne emlékeznék rá? Tizenkét év előtt ez volt az ország egyik nagy eseménye. Gróf Károlyi György, a legelőkelőbb magyar mágnás család sarjadéka eltűnt a Népszínház egyik bájos, barna kis színésznőjével, Frank Boriskával, a kit a szülői engedélyével nem vehetett feleségül.

A fiatal pár egyenesen Amerikába ment, idehaza csudákat beszéltek arról, milyen boldogságban él a fiatal pár odakünn. Kis leánykájuk is született. Nagy volt a meglepetés persze, a mikor néhány év múlva hazatértek. Kicsit elhidegülték már odakünn — mert a legromantikusabb házasságnak is kiábrándulás a vége! — s idehaza pedig a grófi szülők befolyása teljesen elválasztotta egymástól a fiatal párt.

Közös megegyezéssel válópórt indított a grófné az ura ellen. A gyermek eltartásáról külön gondoskodott, csinos tartásdíjat is követelt, amibe a gróf nem akart belemenni. De egyik bíróság a másik után marasztalta el, végre a Kuria megítélte gróf Károlyi Györgynének a tizenkétezer korona tartásdíjat.

A gróf átvette az ítéleteket, de nem fizetett. És itt következik a végrehajtó szereplése. Május elsején tette Goldberg végrehajtó először tiszteletét a grófi palotában, a melyik a Reviczky-utca 6. száma alatt van s lefoglalta a gróf három szobájának a butorzatát.

A gyermek eltartására külön kötelezték a

gróft. Gróf Károlyi Istvánné igénypórt indított a végrehajtás ellen. A keresetben elmondta, hogy fiának, gróf Károlyi Györgynek nincsen semmi vagyona s a lefoglalt butorok a grófné tulajdonát képezik. A grófné megnyerte az igénypórt.

Közben a tartásdíj második részlete is esedékes lett. Május tizennegyedikén ismét végrehajtást vezettek a gróf ellen. Károlyi György éppen ebédnél ült. E szavakkal lépett be:

— Kérem itt nincs semmi keresni valójuk. Nekem egy krajcár vagyonom nincs, a szüleim adnak lakást.

A végrehajtó erről jegyzőkönyvet vett föl. Két hét előtt, május 15-én gróf Károlyi György elutazott. Csak annyit mondott környezetének, hogy külföldre megy. A rendőrség kijelentési lapjára ezeket írta:

A kijelentett fél atyja: anyja:
gr. Károlyi István. gr. Csekonics Margit.

Lakás:

VII. Reviczky-utca 6.

Vezeték és keresztnéve: gróf Károlyi György.

Foglalkozása: magánzó.

Született: Budapest, 1871 ben.

Vallása: róm. kath.

Családi állapota: özvegy.

Elutazott. Hová? Külföldre.

Budapest, 1903. május hé 15.

A grófné az elutazása napján levelet adott át a portásnak, melynek tartalma betűről-betűre a következő:

Budapest, 1903. április 15.

Gergely portásomnak kijelentem ezennel, hogy ahhoz tartsa magát, miszerint György grófnak, fiamnak, állandó lakást palotámban nem adok, de igen is megengedem, hogy egyik szobában háljon, ha nálam rövid ideig marad.

Ez a szoba fiamnak át nem adatik, de esetről-esetre használhathá és névjegyével elláthatja.

Gróf Károlyi Istvánné,
sz. gróf Csekonics Margit

A grófné, május 15 én szintén elutazott Nagy Károlyba a birtokaira. Ez az előzménye a végrehajtó szombat délelőtti látogatásának. Ezuttal már a kapus be sem eresztette a palotába. A grófné levele volt a kezében:

— Bocsánat végrehajtó ur, itt nincsen keresnivalója. A gróf nem lakik itt. A volt lakását szétszedték már a kőművesek, hogy átalakítsák az öreg kegyelmes asszony számára.

Megmutatta a fiatal gróf kijelentési lapját s a grófné levelét. A végrehajtó megnézte a helyiségeket, átolvasta a levelet s a következő jegyzőkönyvet állította ki:

Jegyzőkönyv.

Alperest, gróf Károlyi Györgyöt nem találtuk. A portás kijelentése szerint és a felmutatott kijelentési lap értelmében május 15-dikén külföldre utazott, lakása ismeretlen. Ingók összeírása, azoknak hiányában eszközölhető nem volt. Ezután alperesnek gróf Károlyi István és neje gróf Károlyi Istvánnétól járó évi 12000 korona apanázsja az 1881. évi 60. törvénycikk 79. és 82. §. értelmében bíróilag lefoglaltatott és rendkívüli leltárolt. A rendkívüli gróf Károlyi Istvánnak és nejének kézbesítettét.

Müller Károly, Goldberg Ferenc,
becsis. bir. végrehajtó.

Frank Boriska tartásdíja egyelőre tehát csak az aktákban van meg.

HIREK.

— Az aradvárosi szabadelvű párt végrehajtó-bizottsága f. hó 9-én délután 5 órakor a „Millenium“ sörcsarnok külön termében ülést tart, melyre a bizottsági tag urakat ezennel meghívjuk. Felkérjük egyszersmind Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának a szabadelvű párt-hoz tartozó tagjait is, hogy ezen az ülésen megjelenni sziveskedjenek. Arad, 1903. június 8. Az aradvárosi szabadelvűpárt elnöksége.

— A főispán beteg. Urbán Iván főispán, mint értesülünk, egy-két nap óta gyengélkedő beteg, egészsége influenzával küzd. Bár betegsége nem olyan súlyos, hogy komolyabb következményektől lehessen tartani, kezelő-orvosai rendelkezésére azonban a szobát kell őriznie s így a megye és a város közigazgatási bizottságának mai ülésén sem vehetett részt. A szerdai közgyűlésen megejtendő választásokra való tekintettel, nehogy azt újabban el keljen halasztani, a belügyminisztertől táviratilag kértek engedélyt arra, hogy a választásokat a főispán helyett Instilóris Kálmán polgármester vezesse.

— Ritoók Zsigmond, a nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke ma Aradra érkezett, hogy megvizsgálja a törvényszéki hivatalok ügyforgalmát. Ma délelőtt titkársja, Sereghy Mihály dr. kíséretében a vizsgálóbíróságban tartott szentlét a táblai elnök.

— Politika a közgyűlésen. A tanács a közgyűlést előkészítő mai ülésén foglalkozott azon politikai indítvánnyal, amelyet Müller Károly nyújtott be az önálló magyar hadsereg felállítására és a civilista emelése ellen, továbbá Győr város átiratával, melyet az ex-lex megszüntetése érdekében küldött meg Aradvárosnak. A tanács Müller Károly indítványának a napirendről való levételét indítványozza egyrészt, mert az önálló magyar hadsereg létesítése ellenkezik a 67-es törvények rendelkezéseivel s azokat teljesen felforgatná, másrészt, mert a jelen bonyolult politikai viszonyok között nem időszerű a civilista felemelése ellen állásfoglalni mely lehetlenné tenné a magyar udvartartást s kedvezőtlenül befolyásolná a király érzelmeit a magyarokkal szemben. — A győri átiratot a tanács a következő javaslattal pártolja:

„Múltotassék feliratot s egyben kérelmet intézni a képviselőházhoz, hogy kizárólag a haza és nemzetünk jól felgott érdekében s ennek jövőjét tartva szem előtt egyesült erővel a törvényen kívüli állapot alkalmas módon megszüntetessék s a parlament nyugodt működése lehetővé tétessék“.

— Szentháromság vasárnapja. Szentháromság vasárnapján reggel a szentháromság-szobornál felállított oltár előtt istentisztelet volt, melyen dr. Csák Csirjék rendfőnök celebrált. A zöld galyakkal feldíszített sátrat ezrekre menő keresztény hívő vette körül.

— Fenyvessy főispán utóda. A Keleti Ertesítő szerint, mint fővárosi tudósítónk sürgönyzi, a most elhunyt Fenyvessy Ferenc utóda a veszprémi főispánságban Beszerédi Viktor belügyminiszteri tanácsos lesz.

— Petíció a dobrai választás előtt. A dobrai kerületben szombaton lefolyt képviselőválasztás ellen, melyből Vlád Aurél dr. került ki győztesnek, a Farkas-pártiak petíciót adtak be a kuriához. A petíció indokál választási visszaéléseket hoznak fel.

— A harmadik motorkocsi. Az acsev. harmadik motorkocsijával, melynek Boros Beni 3. a neve s De Dion-Bouton rendszerű gőzmotor

ma tartották a műtanrendőri bejárást. Részt vettek a bejáráson: *Pap János* vasuti és hajózási főfelügyelő, *Sármezey Endre* főmérnök, *Gelényi Ernő* főellenőr, *Zinner Béla* főmérnök, *Zubor Andor* rendőrfogalmazó. A kocsai délben indult el a fűtőháztól Ujszentannára, honnan este 9 órakor tért vissza a Szabadság-térre. Holnap, kedden reggel Brádrar megy az új motoros.

— **Az egyetem új rektora.** Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: A tudomány-egyetem rektorválasztó-bizottsága ma délelőtt *Ketty Károly* ezidei elnöklete alatt a jövő évre az új rektort választotta meg. Tizenhat szavazat közül tizenhárom *Heinrich Gusztáv* nyilvános rendes tanárra esett.

— **Eljegyzés.** *Telbise Béni*, a lugosi m. kir. 8. honvédegyalozred aradi zászlóaljának főhadnagya, eljegyezte *Cziffra Emmuska* kisasszonyt, *Cziffra János* sofronyai birtokos és neje, szül. Erzsébetvárosi *Gáspár Amália* urnó leányát.

— **A postatolvaj üldözése.** *Micsinai* még mindig nem került meg. A rendőrség emberei most Isaszeg, Maglód és Hatvan között kutatnak utána. Ujabbán a rendőrség gyanuja *Mandl* isaszegi siketnéma cipészre irányul, aki *Micsinai* csizmáját és nadrágját megtalálta. Ugyanis valószínű, hogy *Mandl* cipőt és ruhát adott el *Micsinainak*. Isaszegen két parasztember jelentette, hogy egy boros palackot találtak ama hely közelében, ahol *Micsinai* állítólag azelőtt való éjjel aludt. Kiderült, hogy a palackot a borral együtt egy öreg paraszt ember vásárolta. Azt hiszik, hogy ez az öreg paraszt *Micsinai* büntársa. Üldözés közben az isaszegi erdőben egy szökevény katonát is letartóztattak.

— **Érettségi a reálban.** Az aradi állami főreáliskolában vasárnap hirdette ki az érettségi vizsgálat eredményét *Nátafalussy Kornél* tanterületi főigazgató *Matskásy József* miniszteri biztos jelenlétében. Az eredmény igen szép: amennyiben tizenöt tanuló közül valamennyi letette az érettségit.

Jelenen éret: *Orbán István*; *jól:* *Gara Armin*, *Kallos József*, *Pogonyi György*, *Szömörkényi Rezső*, *Vetlányi Ernő*, *Wilhelm Tibor*; *egyszerűen:* *Bakos Aladár*, *Földes Béla*, *Kovács Sándor*, *Maresch Gyula*, *Pókász Béla*, *Sarlot János*, *Spádi Árpád*, *Tausch Bruno*.

— **Új telekkönyvezető.** A m. kir. igazságügyminiszter *Kajaba Tihámér* kisjenői kir. járásbírói segédtelekkönyvezetőt a *világosi* kir. járásbíróhoz telekkönyvezetővé nevezte ki.

— **Orvosok szabadságon.** A város kerületi orvosai közül *Leitner Ernő* dr. és *Ötlovás Dániel* dr. orvosok bejelentették a főorvosi hivatalban szabadságidő iránti kérelmüket.

— **A bérkocsisok ünnepe.** Az aradi bérkocsisoknak ünnepnapja volt vasárnap: *zászlószentelést* és *majálist* rendeztek s e két esemény az egész napot lefoglalta számukra. Lovas, magyarruhás legények, virágfüzérekkel és bokrétaival diszitett fogatok elevenítették meg a város utcáit s valóságos népvándorlás indult meg délután a nagyerdőbe, míg a későbbi órákban az eső el nem rontotta a népes, vig táncmulatságot. A délelőtti program avval kezdődött, hogy a lovaslegények és feldiszitett bérkocsik hosszú menetben *Gavrilitta* Miklósné zászlóánya lakása elé vonultak. Majd a waggonyári tüzeltőzenekar indulóinak hangja mellett a tábori templomba vitték az új zászlót, melyet ott dr. *Csák* Cirjék szentelt meg. A zászlószegeket a városligetben verték be, ugyanott disztribúció is volt. A majálist a csálai erdőben akarták megtartani, ezt azonban a hosszú ideig tartó záporosó megakadályozta.

— **A hitközségi választások.** Az aradi zsidó hitközség e hó 14 én tartó tisztújításának mozgalmái már most nagy hullámokat vernek. A választók több csoportra oszlanak, s egy részük a hitközségi elnökségre ifj. *Neuman Adolf*ot, az alelnökségre *Weisz Sándort* jelölte. E jelölésre vonatkozólag ifj. *Neuman Adolf* és *Weisz Sándor* urak az alábbi sorok közlésére kértek föl bennünket:

Azt tapasztaltuk, hogy a küszöbön álló izr. hitközségi választások alkalmából bennünket a választók egy része az elnökségre jelölt.

Hálával tartozunk hitrokonainknak ezen kitüntető bizalmukért, de egyúttal kötelességünknek tartjuk ezúton már most tudomásukra juttatni, hogy jelenleg több irányban vagyunk kénytelenek megosztani munkásságunkat és ezért sajnálatukra ez idő szerint le kell mondanunk arról, hogy az elnökségben részt vessünk.

Kitünő tisztelettel:

ifj. *Neuman Adolf*, s. k.

Weisz Sándor, s. k.

— **Halálozás.** Hódosi dr. *Bende Albert*ok. Békésvármegyei tiszteletbeli főorvosa s Békéscsaba község első orvosa folyó hó 4 én szívszélhűdés következtében 74 éves korában elhunyt.

Denifléé Ferenc aradi Máv. hivatalnok, Szolnokon, a hol több napot bályjánál töltött, meghalt. Holttestét Aradra szállítják, s holnap kedden délután öt órakor temetik el. Az *Arad-hegyvidéki Turista Egyesület* választmányi tagját vesztette benne; az egyesület elnöksége kéri a tagokat, hogy a temetésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Egy volt tanácsos öngyilkossága.** *Véress Lajos* nyug. *vingai* városi tanácsos szombaton délben 12 órakor a *vingai* község házában föbe lőtte magát. *Véress* tanácsnok volt, míg *Vinga* a városból nem vedlett át nagyközséggé. Ekkor aztán ő is elvesztette hivatalát, s belépett a községhez dijnoknak. Az öngyilkosság oka az, hogy *Véress* hültenül kezelte magánpénzeket. Többek között a reabizott templompénzekből és a temetkezési egyület pénzből sikkasztott el kisebb összegeket. A vizsgálat ezirányban megindult.

— **A szociálisták négyülése Gájban.** A szociálista munkások tegnap délután négyülést tartottak Gájban, melyen mintegy négyszáz munkás vett részt. *Weisz Herman* hosszabban beszélt az újjászervezett szociál-demokrata párt céljairól, s a munkásnép helyzetéről. A négyülést a hirtelen jött záporosó kergette szét.

— **Öngyilkosság.** Az Aranykéz-utca 5 ik számú házában *Szöllősy Béláné* tegnap délelőtt öngyilkossági szándékkal *marólugot* ivott. Mikor a házbeliek észrevették, már az asszony a halállal viaskodott. Az esetről értesítették a rendőrséget. Az első orvosi segélyben dr. *Leitner Ernő* kerületi orvos részesítette az öngyilkost, kit mentőkocsin szállítottak be a kórházba, itt pedig ma meghalt.

— **Házasság.** *Albert Péter* aradi cigányprimás ma délelőtt kötött házasságot előbb az aradi polgári anyakönyvi hivatalban, majd a református templomban *Csécsei Imre* lelkész előtt *Vad Jolánkával*, *Vad István* debreceni zenész leányával. Tanúk voltak az esketésnél *Nagy Lajos* vendéglős és *Nagy Károly* primás. Esküvő után a Fehér Kereszt éttermében lakodalmi ebéd volt.

— **Két villámütés.** A vasárnap délutáni erős vihar alatt Arad területén két helyen csapott le a villám. Az egyik villámütés a város *belle-riületén* történt: az *Aulich Lajos utcában* egy udvari ház tetejébe csapott le, de fel nem gyújtotta. Ellenben leégette az aradi határban a *Szántay-féle tanya* egyik istállójának fedészetét.

— **Egy havi közigazgatás.** Ma délelőtt tartotta Aradmegye közigazgatási bizottság rendes havi ülését, melyen a beteg főispán helyett *Dálnoki Nagy Lajos* alispán elnökölt. Az alispáni jelentés szerint a múlt hó folyamán a személybiztonságot 20 esetben veszélyeztették; a tettesek közül kézre került 14. A vagyonz-

tonságot 37 esetben sértették meg; kinyomoztak 28 tettest. Az egészségügy, valamint az állategészségügy kielégítő volt. Az alispáni hivatalba befolyt a múlt hó folyamán 1508 ügydarab, melyből elintézték eddig 1366 ot. A közigazgatási bizottsághoz 452 ügy folyt be, s ebből elintézték 365-öt. Az alispán jelentést tett a *seprősi zendülésről*. A katonák addig maradnak kinn, amíg a főszolgabíró erre nézve előterjesztést nem tesz. A vallás- és közoktatásügyi miniszter felhívást intézett a tanfelügyelőséghez, hogy a tanköteleseknek a korcsmától való visszatartása ügyében tegyen intézkedést a megye. A közigazgatási bizottság, tekintettel arra, hogy Aradmegye erre vonatkozólag már szabályrendeletet hozott, elhatározta, hogy a szabályrendeletet megküldi a miniszternek. Több felekezeti iskola botrányos állapotáról tett még érdekes jelentést a tanfelügyelőség. Erről más helyen írunk. Az ülés folyamán az említettek kivül egész sereg folyó ügyet tárgyaltak le.

A városnál délután 4 órakor tartották meg *Institoris Kálmán* polgármester elnöklése alatt a közigazgatási bizottsági ülést, melyen kizárólag folyó ügyeket tárgyaltak.

Az ülésen *Institoris Kálmán* polgármester elnöklése alatt jelen voltak: dr. *Barabás Béla*, *Bing Vilmos*, *Farkas Győző*, *Kádas Kálmán*, *Keller Izsó*, *Hegedüs László*, *Kellner György*, *Marschall Lajos* dr., *Müleik Lajos* dr., *Lócs Rezső*, *Robitzek Ágost*, dr. *Péterffy Antal*, dr. *Reicher Károly*, *Posgay Lajos*, dr. *Meszleryi Antal*, dr. *Ottenberg Tivadar*, *Steinhardt Mór*, dr. *Varjassy Árpád*.

— **Verekedés sörös üveggel.** Vasárnap délután a zsigmondházi *Csalogovits-féle* vendéglőben iparos segédek mulattak. Eközben a társaság összekülönbözött s közülök az egyik egy sörös üveggel úgy fejbe vágta *Szűcs Lajost*, hogy annak fején husz centiméteres sebet ejtett s egy üterét elvágta. *Szűcs* sebével átjött Aradra, de a Szabadságtéren a nagy vérvesztés következtében ereje elhagyta s összeesett. Sebeit *Leitner Ernő* dr. bekötözte s azután a kórházba szállították.

— **Tűz. Mezőkovács házában,** mint levelezőnk írja, szombat este nyolc órakor kigyuladt *Csik Mátyas* háza. A tüztőlóság *Timár János* alparancsnok vezetésével jelent meg a tűznél s azt lokalizálta. A tűz oka ismeretlen.

— **Magyar név.** *Kohn János* aradi illetőségű ugyanitteni lakos, valamint kiskoru *Gizella* és *János* gyermekei családi nevének „Kun“-ra kért át-változtatását a belügyminiszter megengedte.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett *Balassa-féle* valódi angol *Ugorkatej* azonnal eltüntet szeplőt, májfoltot és mindennemű tisztálanságot az arorról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kar tehát várni, mindenki vegye meg meg ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 3 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható *Balassa Kornél* gyógyszerárában *Temesvár*, *Aradon* *Vojtek* és *Weisz* uraknál, *Krausz Elemér* és *tarsai* drogueria üzletében, *Földes Kelemen* gyógyszerárában, *Tábor Gyula* gyógyszerárában *Pécskai-ut 18. sz.*, ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék *Balassa* féle ugorkatejet kérni.

— **Van szerencsém a n. é. közönség** becses tudomására adni, hogy *Nádler Lajos* divatruházában *Andrássy-tér 16. szám* alatt, a raktár tulszó föltsága következtében az alant felsorolt áruk mélyen leszállított áron kerülnek eladásra, ugymint: *Cretonok*, *Voile*, francia batiztok, *Delaine* szép nyári kelmek, *selymek*, *napernyők*, *ingblousok*, *gyermekruhák*, *kötények*, stb., minden tekintetben előnyös vásárt ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Dentollin fog-örme** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek* és *Weisz*nál, *Aradon*.

— **T. Üzletfelaink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (*Minorita palota*. — Telefon 265. szám) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Kéz és lábizzadás** ellen kitünő a *Kossuth* gyógyszerész *izzadás elleni kenőcse*, 1 tégely ára 1 korona. Kapható *Kossuth Pál* gyógyszerésznél *Arad*, *Boros Béni-tér 15.* (*Dengli ház*), *Vojtek* és *Weisz*, *Krausz Elemér* és *tarsai* urak drogueriajában.

—x— Orvendetes dolog, hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó aru érvén esülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legujabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya-zappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üditi. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. *Minden külföldi szappant háttérbe szorít.* 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere-zappangyáros Miskolcon. Raktar *Vojtek és Weisz* drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

TANÜGY.

(—) Az aradi iskolák tananyag beosztása. Az új iskolai utasítás értelmében minden községi elemi iskolai tanítónak kötelessége az iskolai tananyagot heti beosztással a tanfelügyelőségnek bemutatni. Ezen a tananyag beosztáson tanácskozott az *aradi Tanítók Köre* több ülésben *Sófalvi György* alelnök vezetése mellett s a legutóbbi ülésen munkájával el is készült. Az új tananyagbeosztás a tantervezetnek inkább szellemét, mint betűszerinti értelmét veszi alapul s bizonyos önállósággal készült. Így, gyakorlati szempontból célszerű azon újítás is, hogy a népiskola negyedik osztályában tanítandók a tizedes és közönséges törtek, de a főszűl a tizedes törtekre helyezendő. A testület foglalkozott a *beiratások* kérdésével is. Nálunk, különösen a külföldi iskoláknál a beiratások nagyon lassan folynak s néha eltart egész november haváig. Ez az oka annak, hogy a párhuzamos osztályokat többnyire csak három-négy hónap elteltével lehet felállítani. Az ilyen beiratkozás egyúttal nagyon megnehezíti a tanító munkáját különösen az alsóbb osztályokban. A baj orvoslására a tanítóság *Millig József* iskolafelügyelőt s az iskolaszéket kéri fel. É kérelem tolmácsolásával a kör a tanítóságnak iskolaszéki képviselőit bizta meg.

(—) Évzáró vizsgálatok. A m. kir. állami fa- és fémipari szakiskola évzáró vizsgálatai folyó hó 12-én és 13-án tartanak meg. Folyó hó 12. 13. és 14-én nyitva lesz a tanulók rajzaiból rendezett kiállítás, melyre főlhívjuk az érdeklődő körök figyelmét.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

— A sorrend. —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1903. évi június hó 10-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak:

36. Az „*Összetartás*” aradi szabadkőműves páholy kérvénye a város tulajdonához tartozó 4549, 4550, 4551 helyrajzi szám alatt felvett 890 négyszögölnyi terület átengedése iránt hozott 8608/903. számú határozat hatályon kívül helyezése és a terület felének átengedése iránt. 37. Ifj. *Virágos István* kérvénye a közlegelőbeli 10. számú 5 hold föld bérletnek meghosszabbítása iránt. 38. *Leitner Ernő* dr. városi kerületi orvos 2 havi szabadságidő engedélyezése iránt. 39. *Nachtnébel Ödön* városi mérnök 40 heti szabadságidő engedélyezése iránt. 40. A tanács betérjeszti a városköz- és letáti pénztárának folyó évi május hó 25-én történt megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet. 41. Dr. *Steinhardt Mór* városi tb. főügyésznek mint Arad város közönségének a *Weitzer János* hagyatéka ügyében megbízott ügyvédjének jelentése *Weitzer János* hagyatéka tárgyában. 42. Az aradi dalegyletnek a temesvári országos dalárdaversenyen leendő megjelenése, illetve segélyezése tárgyában.

Arad a múlt hóban.

— A polgármester jelentése. —

A közegészségi viszonyok május hóban az előző havihoz hasonlítva lényegesen javultak. A betegülések gyérültek, az összes halálozás 37-tel, a városi illetőségűek halálozása 33-mal volt kevesebb s utóbbit a születések csekélyebb száma dacára az újszülöttek 22-vel haladta meg. A városi halálozásból esik a csecsemő korra 28°/_o; a gyermek s ifjú korra 17°/_o; a felnőtt kora 35°/_o, az előhaladt

korra 20°/_o. Az uralgó kórjelek a hurutos lobos, és az influenzás természetű légzőszervi betegülések, valamint a tüdőgümőkör voltak korjellegző számban. A ragályos járványos korformák gyér számban jelentkeztek. Bajelentve volt a kanyaró 6; a vő heny 9; a difteritis és torokgyík 5 esettel, a barányhimlő szinte háromszor van bejegyezve. A trachomás betegek száma volt április hó végén 6; szaporodott 4, gyógyult 6, maradt 4, a kórházban kezeltetik 2, idegen 2. Elhalt összesen 113 egyén, 65 férfi, 48 nő, az elhaltak között helybeli 101, idegen 12.

A megyei közkórházban ápolattott 553 egyén, az izraeliták kórházában 17, összesen: 570, ezek közül gyógyult 162, javult 164, meghalt 16. A népességviszonyokban változás nem történt. Elve született 123 gyermek, 59 fiu, 64 leány, törvényes 110, törvénytelen 23.

A személy és vagyonbiztonság nagyobb mérvű bűnesetek által megzavarva nem volt. A 62 esetben felmerült kisebb tolvajlás tettesei 43 esetre nézve kinyomoztattak. A kihágási bíróságnál április hóról elintézetlen maradt 98 ügy, május hóban befolyt 202, ebből elintéztetett 340, elintézetlen maradt 60. A kapitányi hivatal hatáskörébe tartozó kisebb kihágási ügy tárgyalattott és elintéztetett 8. Beiratott 828 cseléd és 1061 gyári munkás. A városi szegény ápoldába elhelyezve volt 112 egyén. Május hóban felvétetett 5, meghalt 1, kibocsájtattott 7, maradt a hó végén 109. A havi segélyben részesített városi szegények száma volt április hó végén 634, május hóban felvétetett 7, a segélyezés megszűnt 9 egyénnel, maradt e hó végén 632 városi segélyezett. Tűz 8 esetben volt, nagyobb arányokat azonban egy sem oltott. A községi bíróságnál április hóról tárgyalás alatt nem maradt ügy május hóban befolyt 1155, elintéztetett összesen 1155, tárgyalás alatt nem maradt ügy. Végrehajtás fogatosított 212, árverés tartattott 1.

A katonai ügyek szabályszerűen vezetettek. Tartózkodásra és távozásra jelentkezett 408, közös hadseregbeli és 68 honvéd tartalékos. Önként besoroztatott 1. A város terhére vendéglőkben elszállaltatott 3 tábornok, 10 törzstiszt, 53 lötszt.

Allami adó befolyt pénzben 142758 kor. 84 fill., betegápolási pótladó 3927 kor. 77 fill., hadmentességi díj 101 kor. 33 fill. Jog és bélyegilleték 2850 kor. 03 fill. Szarazéri költség 1508 kor. 43 fill., kamarai díj 373 kor. 61 fill. Községi adó 68910 korona 74 fill. utadó 5949 kor. 08 fill., átírási díj 2698 kor. 84 fill. Csatornázási költség 17809 kor. 73 fill. Idegen közadó 889 korona 80 fillér. Az adóügyi osztály befejezte az 1902. évi közadó főkönyv mérlegezését, folytatta az 1903. évi I. II. IV. oszt. kereseti adó főkönyvi előírást és a csatornázási költség kivetés összegezését, megkezdte a hadmentességi díj kivetése körüli előmunkálatokat és befejezte az esküdtbírosági tagságra jogosítottak kimutatását.

A házi pénztár bevétele volt 222824 kor. 80 fill., kiadása 171013 kor. 05 fill., maradványa 51811 korona 75 fillér. Az építési alap bevétele volt 237 ezer 259 kor. 63 fill., kiadása 6419 kor. 57 fill., maradványa 230840 kor. 06 fill. A különféle alapok bevétele volt 929125 kor. 30 fill., kiadása 96098 kor. 19 fill., maradványa 833027 kor. 14 fill. A sorompóknál szedett köveztvám folyt be 4149 kor. 80 fill., helypénz 5556 kor. 04 fill., partvám 306 kor. 90 fill., összesen 10012 kor. 74 fill., kiadása volt 2707 kor. 26 fill., maradt tiszta jövedelem 7805 korona 48 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. Lapunk vasárnapi száma a szokott időnél később került ki a nyomdából. A késedelmet nyomdánk gázmotora okozta, mely szombaton éjszaka hirtelen elromlott és órák teltek el, míg újra működésbe hozták. Vidéki előfizetőink ennélfogva vasárnap reggel helyett délután kapták kézhez a lapot.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Arad állatkivitele. Május hóban Aradról a vasúti állomáson hatodfélszáz darab állatot szállítottak el. Ezek között 155 darab szarvasmarha és 400 darab sertés.

— Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Constantinescu Alexandrina, Bukarest. — Brucker Eliz utódoi, Innsbruck. — Keppich Kálmán, Temesvár. — Dubsky M., Salmthal. — Minnich Ferenc, Zwittau. — Jurovics Lipót, Kassa.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 8.

Döletőzsde. Buzakínulat mérsékelt, vételkedv javult. Billard irányzat mellett 30.000 métermázsa került forgalomba, 2¹/₂—5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonanevek kedvezők. Időjárás változó.

Értéktőzsde. Berlin 1/2, Páris 5-el magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza októberre	7.61—7.63
Rozs októberre	6.48—6.49
Zab októberre	5.44—5.45
Tengeri júliusra	6.27—6.28
Tengeri augusztusra	6.32—6.33
Tengeri 1904. májusra	5.24—5.25
Repce augusztusra	12.30—12.40

Zárulat 5 órakor:

Buza októberre	7.65—7.66
Rozs októberre	6.50—6.51
Zab októberre	5.43—5.45
Tengeri júliusra	6.29—6.30
Tengeri augusztusra	6.34—6.36
Tengeri 1904. májusra	5.25—5.26
Repce augusztusra	—

Zárulat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	682.75	korona
Magyar hitelrészvény	730.50	
Lezártitólóbank részvény	450.50	
Rima-Murányi vasúti részvény	468.—	
Oszták-magyar államvasúti részvény	670.25	
Vasúti vasút	610.—	
Városi villamos vasút részvény	312.50	

Könyvek félig ingyen!

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy **800 kötet** antiquár könyvet, 4 csoportba osztva **20, 40, 60 fillérijével és korona nájjával** árusítok. Ajánlom minden könyvbárátnak, hogy e ritka alkalmat jó könyvek meglepő olcsó áron való beszerzésére el ne mulasztja. Francia és angol nyelvű egész könyvtárak is bámulatos olcsón kaphatók. Hangjegyek anti-quarice, igen jutányosan nagy választékban.

Minden zenemű-ujdonság raktáron. Irodai szükségleti cikkek legnagyobb raktára. Meglehető olcsó árak. **Posner-féle üzleti könyvek** teljes bizományi lerakata.

Festőminták nagy készlete; úgy eladásra, mint igen mérsékelt kölcsöndij mellett való kölcsönzésre. Aquarell és olajfestékek, festővaszon és egyéb festészeti kellékek a legfinomabb minőségben. Gyönyörű képek. Olajfestmények, új és régi acélmetszetek kerettel vagy a nélkül.

30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár,

melyben minden zenemű-ujdonság kapható. Havi kölcsöndij 2 korona vagy hangjegyenként 20 fillér. 247 oldalas **zenemű-kölcsöntári jegyzék 40 fillér.** Vidékre is pontos kiszolgálás.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

a melyet a **nyaraló és fürdőző közönség** szíves figyelmébe ajánlok s a melyben minden ujdonság megjelenés után **azonnal kivehető.** Kölcsöndij havi 2 korona, vagy kötetenként 8 fillér.

A könyvek újak és tiszták.

Magyar, német, francia és angol irodalom.

Kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, anti-quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára **Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)**

Városi és megyei telefon: 385.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, június 8.

Magyar aranyárjádék 4%	130.50
Magyar koronajárjádék 4%	99.45
Magyar arany 4 1/2%	91.—
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.—
Magyar italmegváltási kötvény	—
Morvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	200.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	155.—
Osztrák papírjárjádék	100.10
Osztrák járadék ezüst	100.10
Osztrák járadék arany	120.75
Koronajárjádék	100.75
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészevény	1640.—
Magyar hitelbankrészevény	729.50
Osztrák hitelbankrészevény	663.25
Osztrák-magyar államvasút	679.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.06
Német birodalmi márka	117.25
London	239.72
Páris	95.22
20 márkás arany	23.43

CSARNOK.

Tudós-szerelmem.

— Elbeszélés. —

Írta: **VOJTKÓ PÁL.**

[1]

I.

A doktor utánam kiáltott a kaszinó ablakából:

— Megállj, fiu!

— Nos?

— Ha van egy kis érkezésed, térj be, okvetlenül kell veled beszélnem.

— A mi Dani barátunk miatt kéretlek, — kezdte bent, — nekem a betegek után kell szaladgálnom, te többet lehetsz vele együtt, vigyázz reá, kérlek, ne dolgozza magát agyon, átkozottul rossz bőrben van.

— Csak nem valami komoly baj?

— Nagyon is komoly. Nem kell egyéb, csak még fél évig folytassa ezt az életmódot és elpatkol. Hallottál ilyet? Reggel háromig firkál s nyolckor már előadást tart.

— Tudom.

— Tudod? S nem tudsz neki szólni? Hisz amugy is vérszegény, szűkmellű, nyavalyás, hát nyugodtan nézed, hogy elpusztuljon?

— Mit tegyek, ha nem hallgat a jó szóra? Neki folyton tanulni kell. Ut készületlenül, bizalomból hívták meg a katedrára s nem tud lelkismeretlen lenni. Előadásában eredetit, önállót akar nyújtani, tudományos színvonalon állót. Így aztán minden egyes óra három éjjelére kerül. Inkább meghal, mintsem recitator vagy compilorator legyen.

— Szokta mondani?

— Igen. Es olyankor ragyog a szeme a boldogságtól. Büszke az az ember az állására. Még nincs huszonöt éves, de amennyit összehozott, elég lenne ötven évre. Van neki egy kedvenc bölcselője. Spinóza. Nincs az a sor, amit Spinózáról írtak — s neki meg ne lenne. Őt teljes évig egyebet se tett, mint külföldi kiadók, könyvtárakkal és tudósokkal levelezett, tele van az egész dolgozó-szobája forrásokkal, tanulmányokkal. Most aztán nekiesik az anyagnak s ír egy művet, ha jól emlékszem, megmondta a címét... igen... Spinóza etikai rendszere.

— Nos, Spinóza etikai rendszere nem íródik meg, legalább mostanában nem.

— Mit akarsz lenni?

— Barátom, egy szó, mint száz, azt a fiut ki kell ragadnunk a könyves szobájából; az élete függ ettől, értettél: az élete. Szabadságot kell kérelmeznie, legalább is egy fél esztendő, ha nem egy egész évet. S viszed, vagy küldöd akárhová, csak könyvtől, filozófusoktól messzire, lányok, asszonyok közé, nem bánom, bálókra, mulatságokra, kirándulásokra.

— Megpróbálom.

— Semmi megpróbálok, hanem törik-szakad megteszed. Oresztesi kötelelességed Pilla-deszed irányában.

— A manóba is, nehéz vállalat, — gondoltam mikor a doktor eleresztett, — egy megrogzött szobatudóst világfívá nevelni, de ha már muszáj, hát legyen.

Egyenesen Dani lakására siettem.

Még nem volt otthon. A vén gazdasszony a dolgozó szobájába vezetett, hogy várjak. Tíz perc múlva megérkezik. Egy karosszékebe tettem magamat s végigjártam szememet az annyszor látott metszeteken, mellszobrokon és könyvállványokon.

Az íróasztal mellett egy könyvtartón nyitott főlíások tetejükön: „Baruch de Spinóza, opera posthuma 1777. „Az asztalon és karosszékeken, ablakon szerte minden könyv Spinózáról. A holland, francia, német életrajzírók munkái eredetiben. Ezekből jegyzetek, kivonatok stb. Egy csomó német díszertáció, jó, rossz, össze-vissza... Mennyi idő kellett ezeket csak összeszedni, hát még áttanulni, feldolgozni!

S kezdtem magamat végtelen kicsinek érezni ezzel a köhécselel, vézna emberrel szemben, akit egy csodás világ varázsa ragad magával, ki a poros kötetek, a holt betűkből valami nagyhatalmu, véghetetlen igazságot aknázhat ki, hogy oly mohón, boldogan virrasztja át az éjeket s görnyed a nappalokon.

Mi itt a földön, az életben, mindenbe belefáradunk, mindent megununk, kötelességet, szórakozást, csókot és ölelést asszonyostul... Mi lehet azokban a könyvekben, mi lehet annak az embernek a lelkében, hogy úgy szívódna egymáshoz? Mig én öntudatlanul járok-lelek, cselekszem az emberek között, jobban mondva az emberekkel, élek a mások és a közvetlen holnapnak, — addig ez az ember minden egyes érzékéről és gondolatáról számot adhat, öntudatosan egy előttem fölfoghatatlan eszmének él. Istenem, nem úgy viszonylik az én életem az övéhez, mint egy vegetáló állat a gondolkodó emberhez?

Eh...

S föltűnt előttem Dani félszeg, szárnalmas alakja, véres szeme, sovány karja s hogy, hogy nem, aztán egyszerre az én szép, szőke agyalomra gondoltam, aki az enyém, akivel úgy szeretjük egymást... Ne legyek én soha más, mint amilyen vagyok. Dani úgy boldogul, én meg a magam módja szerint. Két különböző világ gyermekei vagyunk, ne akarjunk egymáshoz hasonlók lenni. Mi haszna lesz, ha utolsóig elég, — én meg élhetek boldogan, sokáig... Jobb ez az én filozófiám, olcsóbb.

(Folytatása következik.)

NYILTÉR.*

Limbeck János

első magy. kir. szab. érokoporesó-pyára és temetésrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon 93.

Özv. Denifléé Ferencné szül. Draskovits Vidorka saját, úgy gyermekei Vidorka és Kató, valamint az alólírottak és számos rokonai és jóbarátai nevében is fájdalommal tudatja a feledhetlen férj, jó apa és szeretett rokonnak

DENIFLÉÉ FERENCZ,

máv. hivatalnoknak,

1908. június hó 7-én a reggeli órákban, életének 41-ik és házasságának 18-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest tőrtént gyászos elhunytát.

A megboldogult hült tetemei június hó 9-én délután 5 órakor fognak Aradon a felső temető halottas házából a r. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyázmise áldozat pedig folyó hó 10-én d. e. 10 órakor fog a főt. Minorita-atyák ideiglenes templomában az egek Urának bemutatatni.

Arad, 1908. június 8.

Béke poraira!

Denifléé Károly, édes atyja.	Denifléé Sándor máv. hivatalnok és neje szül. Muhr Ilona és gyermekei,
Özv. Petrovszky Károlyné szül. Draskovits Irma és gyermekei,	Denifléé Dezső cs. és kir. százados,
sógornője.	Denifléé Dezső cs. és kir. százados és neje sz. Kühnberger Mici és gyermekük,
nehéi Czedik Hugóné szül. Draskovits Ilona, gyermekei.	Denifléé Pál máv. hivatalnok és neje sz. Heynke Hilda és gyermekük, testvérei és sógornői.

KATONAHANGVERSENY.

Ma kedden, folyó évi június 9-én
KASS BÉLA KERTHELYISÉGÉBEN

a 33. gyalogezred zenekara karmesterük vezénylete alatt

Herkulesfürdőbe elutazásuk előtt

BUCSU

HANGVERSENYT

rendez válogatott műsorral,

melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

Kitűnő ételek és italokról a legjobban gondoskodva van.

Kass Béla,

vendéglős.

1302

Kezdeté 7 1/2 órakor. — Belépti-díj 40 fillér.

Szerdától, június 10-től kezdve **Purcsi Károly** hírneves makói zenekara hangversenyez.

Elite-mulató.

Ma kedden, f. é. június 9-én

rendkívüli

disz Varieté-előadás.

Fellépte itt Aradon először a leghíresebb

amerikai szerecsen csoportnak:

3 férfi

az ő eredeti

3 hölgy

CACKE-WALKE

táncokkal.

Szenszációs újdonság:

A fekete csalogány.

A két fekete

Bandjou művész fellépte.

!! fiz amerikai csodatánc !!

Előadva az egész szerecsen csoport által.

Azonkívül fellépte a 15 tagból álló társulatnak.

Kezdeté 9, vége 12 órakor.

Belépti-díj: I. hely 50 kr. II. hely 50 kr.

Abban a reményben, hogy a nagyérdemű közönség pártfogását kiérdemlem, maradok tisztelettel:

Back Soma, igazgató.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

NAPIREND.

Június 9. Kedd. Róm. kath. naptár: Feliczián. — Protestáns naptár: Feliczián. — Görög-keleti naptár (május 27.): Helád. — A nap két 3 óra 48 perckor, nyugszik 7 óra 38 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Eraklye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Melegebb, eső.

Június 9. Az aradvárosi szabadelvűpárt végrehajtó bizottságának ülése délután 5 órakor (Millennium-külső terem). — Az országos orvosszövetség aradi és aradmegyei egyesült fiókjának közgyűlése este 6 órakor (Városház.)

Csász. és kir. szabadalmazott

Frisch-féle

férfi-alsónadrág,

mely elől az övnél szűkebbre vagy bővebbre szabályozható a nélkül, hogy a felső nadrágot vagy mellényt kellene fölgombolni. Egészségi szempontból szélességénél, tartósságánál és kényelmességénél fogva hazánkban és a külföldön a legnagyobb kedveltségnek örvend, mert a fészhez simul és nem csuszik le, mint az eddigiek, melyek vagy nagyon szűkek, vagy nagyon bővekek voltak: a gyomorra pedig rendkívül hatással van.

Szabadalmazott férfi-alsónadrágok árai:

Köpper K. 3.20
Schröck-drill K. 4.—
Rumburgi K. 6.—

Rövid nadrágok méreténél
elegendő a derékbőség fe-
szesen véve.

Szállított árak meg nem felelés esetén kicseréltetnek
vagy az érték fizetett összegét visszaadják. — Csomagolá-
sát és szállítólevelet nem számítok. 1074

Rövid férfi-alsónadrág me-
leg nyári napokon a legkel-
lemesebb viselet.

M-depolan-schiffon K. 2.80
Czérna-kreasz K. 4.40
Fehér batiszt K. 3.60
Színes francia batiszt K. 3.60

Utastás mértékével:
Derékbőség (fezessen véve), a
felső nadrág teljes hossza.

Aradon kizárólag nálunk eredeti árban kaphatók:

Rosenblüh H. és Társa.

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatású, többször kitün-
tetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény.
Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörössé-
get és mindennemű arctisztátalanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsza és crém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

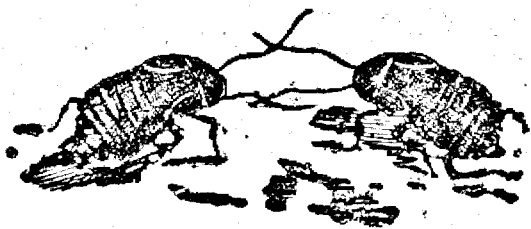
Bovásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, RossnayMátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Voj-
tek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Voj-
tek és Weiss droguista uraknál.**Egymást ölik!**

a balga svábok; — bár

Vojtek és Weisz**rovarirtója**

tömegesen pusztítja őket.

Kapható 50, 80 1-40 filléres dobozokban.

Csak akkor valódi, ha minden doboz eredeti záró
szallagunkkal van leragasztva. 845**A Gróf Csáky-féle
uradalomhoz tartozó Alvácza fürdő**

Arad és Hunyadmegye határán.

Teljesen újra berendezve és kényelmes vendégszobákkal ellátva.

Gyönyörű fekvésű, kies völgyben kitűnő jó levegővel.

Csusz, ischias, rheuma, köszvény, női betegségek, bőrbajok, el-
gyengülés stb. ellen, kiváló jó hatással, biztos eredménnyel.

Állandó fürdőorvos: Dr. Lendvay Márk.

Kitűnő magyar koszt!

Állandó zenekar!

Legolcsóbb árak!

Ünnepélyes megnyitás május 17-én.

Kerestetik**egy ügyes berakóleány**

és tanulóleányok gépéhez,

továbbá

tanulók

az

Aradi Nyomda Részvénytársaság

könyvnyomdája és könyvkötészete részére.

493—1903. II. szám.

Hirdetmény.

Aradvármegye alispánja az 1903. évi június hó 4-én kelt
8349. számú rendeletével a
mikalaka—nagyhalmágyi uton levő 39. sz. hid építését
5007 kor. 81 fill.,

a mikalaka—nagyhalmágyi uton levő 48. sz. hid építését
11856 kor. 93 fillér,

az ágris—drauczi thgi uton levő fekete hid építését 5432
kor. 26 fillér,

a bokszeg—beeli thgi uton 1. sz. hid építését 4085 kor.
06 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fenti munkálatok kivételének egy vállalatbani biztosítása
céljából az 1903. évi június hó 22-ik napjának délelőtt 10
órájára Aradvármegye alispánjának hivatalos helyiségében tar-
tandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi mun-
kálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatai-
kat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz
annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érke-
zettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedé-
lyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő, — az aradi m. kir.
adóhivatalnál a közigazgatási letétnaplóban elkönyvelt bánat-
pénz letételét igazoló letéti nyugta csatolandó.

Ajánlat tehető beton szerkezetekre is, ez esetben azonban
az ajánlathoz a részletes tervek is csatolandók.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet
és részletes feltételek az aradi kir. államépítészeti hivatalnál
a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Aradon, 1903. évi június hó 8-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Keller,
kir. főmérnök.

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tisztelt ve-
róim és a n. é. közönség szives figyelmét,
hogy 855színes bőr különlegességeim a
tavaszi idényre megérkeztek.Rendeléseket a legstikesebb dívat szentint
pontosan eszközölk.**Seelinger M. Andor**

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

KINTZLER ZOLTAN

Cronometer műorás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható.

321

Pontos és szolid kiszolgálás!

M. kir. államv. üzletv. Debreczen.

8760—1908. szám.

Pályázati hirdetmény.A magy. kir. államvasutak
alulírott üzletvezetősége pályázat
utján biztosítani kívánja 1908. évi
július 1-étől három egymásután kö-
vetkező évre azon egyenruhákat,
a melyeket hivatalnokai szolgálat
közben viselni tartoznak.Az ajánlatok 1903. évi július
hó 1-ig, a bánatpénzek az ezt meg-
előző nap déli 12 órájáig külden-
dők be alulírott üzletvezetőséghez.A pályázatra vonatkozó rész-
letes szállítási feltételek az üzlet-
vezetőség anyag- és leltárbeszer-
zési ügyosztályába megtekinthetők
vagy posta útján megrendelhetők.
Postán való szállítás esetére a
20 fillér postaköltség bekül-
dendő.Debreczen, 1903. évi május hó
18-án.M. kir. államv. üzletv.
Debreczen.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Magyar királyi államvasutak üzletvezető-
sége Debreczen.

18221—1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Tüzifa szállítás iránt.

A magyar királyi államvasutak
debreczeni üzletvezetősége 4000
köbméter tüzifa szállítására pályá-
zatot hirdet.A tüzifa 1903. évi július októ-
ber hó folyamán szállítandó.A szállításra vonatkozó részle-
tes szállítási feltételek alulírott üz-
letvezetőségnél megszereshetők.A szállítás a m. kir. államvas-
utaknál érvényben levő, az anya-
gok és lel ári tárgyak szállítására
vonatkozó 122291—96. sz. általá-
nos, valamint a tüzifa szállítására
vonatkozó 65465—92. sz. különle-
ges szállítási feltételek értelmében
eszközölkendő, mely feltételek a deb-
reczeni üzletvezetőség anyag- és
leltárbeszerzési ügyosztályánál, va-
lamint a m. kir. államvasutak
igazgatóságánál és minden üzlet-
vezetőségnél naponként a hivatalos
órák tartama alatt megtekinthetők.Az ivenkint 1 koronás magyar
okmánybéllyel ellátott ajánlatok
az alábbi külczimmal: „Ajánlat
tüzifa szállítására 18221—903 sz.-
hoz” 1903. évi június hó 25-ikének
déli 12 órájáig a m. kir. államvas-
utak debreczeni üzletvezetőség
I. általános osztályánál benyujtan-
dók vagy postával beküldendők.Bánatpénzül az ajánlott tüzifa
értékének 5%-a készpénzben vagy
állami letétekre alkalmas érték-
papirokban 1903. évi június hó
24-ikének déli 12 órájáig a debre-
czeni üzletvezetőség gyűjtőpénz-
tárájánál leteendő vagy postával oda
beküldendő.Fentebbi feltételektől eltérő, to-
vábbá oly ajánlatok, melyekben
javítások, vakarások fordulnak elő,
nemkülönbön melyek nem a kitű-
zött határidőig érkeznek, vagy táv-
iratilag tételnek, végre olyanok,
melyekhez a bánatpénz le nem té-
tetett, figyelembe nem vétetnek.Debreczen, 1903. évi május hó
25 én.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

**Az előnyös bevásárlásnak
legújabb meglepetésére**talál a n. é. közönség Ferray- és Rá-
kóczy-utca sarkán, Kristyóry-féle há-
ban, Szállási Aladár által ujonnan be-
rendezett rőtös-, rövid- és játék-áru
kereskedésében. Hol erőtlen-, kanna-
vász-, vászon áruban, u. m. színes
pamutban, harisnyákban, szala-
gokban, dohányzó-szerekben, pénz-
tárazsákban és kézimunkához szükse-
gelt cikkekben dus, gazdag raktár tar-
tatik. Különösen ajánlja jóhíraevű**gép-harisnya kötődéjét,**melyet Aradon még nem létezett kötő-
gépekkel szerelt fel, hol új harisnyák
kötését és fejelését, kesztyűk-, kamás-
lik-, alsószojnyák, alsóingek és min-
den a kötőde szakmába vágó javításokat
jutányos árban elkészíték. 33c**Permetező****3 évi jótállással (ingyen javítás.)**E permetező alkatrészei a rézol-
dattal semminemű érintkezésbe
nem jönnek s így azokat sem meg-
támadni, sem eldugni vagy meg-
rongálni nem képes. Ára 32 kor.,
8 évi ingyen javítással.**Hönig Frigyes**

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

Borszivattyuks hozzávaló legjobb minőségű gum-
micsővek.**Tüzi-fecskendők**s hozzávaló legjobb minőségű belül
gummizott kendertömlők és kutak.
Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.**Két tanuló felvétetik.****Építeni szándékozók figyelmébe!****Vollák József és Társa**

építési vállalkozók, építési iroda és fatelep

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,ugy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár mely
stíl szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jég-
vermek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű beren-
dezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és
homlokzatok beszinezését, nedves falak szárazzá tételét stb.**Czementmunkákat,** ugymint: czementburkolatok, beton alapok,
lépcsők, boltozatok, czement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák,
stb. készítését.**Ács munkákat,** ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek
és egyéb gazdasági ferdőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Fazement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

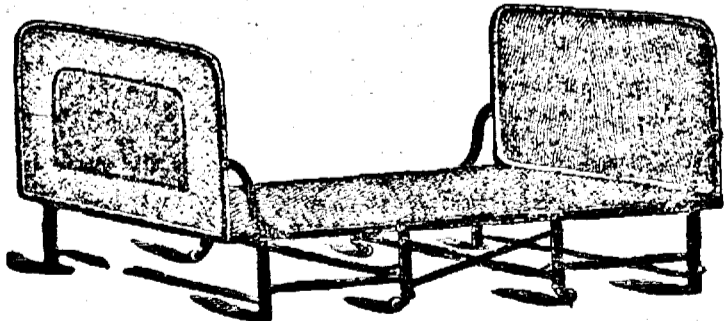
Elvállaljuk továbbá mindennemű kőműves munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becsülését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányunk-
ban a jövőre nézve is fenntartani. Kiváló tisztelettel**Vollák József és Társa.****TUNSZKY ÉS MIHÁJLOVITS**

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

Arad, Templom- és Kölcsey-utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

katona-, tüzeltő-laktanyák, korbáz, iskolák, intézetek, kávéház

berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhetők) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére. 273

— Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra. —

Kitűnő vasmunka! Pontos szállítás! Finom fényezés!**MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBORE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE****MARGIT-CREMET**

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világba el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeplőt
májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcizsztatlaniságot. Massazs-
hoz használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1177

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudert 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerlában.

Ápítvány: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenő: Pintér Fe-
rencz, Boros-Seben: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apaczán: Bonomi
Antal, Cs.-Palotan: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Itj. Pekker István,
Földesákon: Boros Károly, Glogorácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István,
Gyorkon: Maszayk Daniel, Kis-Jenő: Bayer György, Kovermesen: Schlögl Pál, Kun-
ágotán: Fejér Lajos, Kúrúcon: Hackenberger László, Medgyesgyáznán: Kelecsényi
Ferencz, Mező-Kovácsnán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halma-
gyon: Hanzeros Adám, Nagy-Zerindon: Vály Géza, Ó-Pecskán: Kocszin János, Pankotan:
Pósevit Guasztav, Pityvaron: Szabados József, Szekudvaron: Froom D. Traugott, Si-
mandon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Tauczon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajó Géza urak gyógyszerárakban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1084

Egy teljesen beültetett

és termő 3 kat. hold szőlő eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1224

Szabadság-tér 7. sz.

alatti ház ablakai renoválás folytán olcsó áron eladók. 1267

40 év óta

fennálló sarok üzlet kiadó. Trombita-utca 19. szám. Tudakozódni ugyanott. 1300

Ponni után

alkalmas használt, de jó karban lévő kocsik akár féderrel, akár anélkül megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1308

Gazdasszonynak

ajánkozik szerény feltételek mellett, helyben vagy vidékre oly nő, ki a háztartás minden ágában tökéletes jártassággal bír. Czim a kiadóhivatalban. 1804

Terménykereskedésben

azonnali alkalmazást nyer egy a könyvelés és magyar német levelezésben tökéletesen jártas fiatal ember. Bővebbet szíveségből reggel 9 óráig Braun és Kohn uraknál, hova írásbeli ajánlatok benyújthatók. 1305

Wolster Izsó

ur szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilyen mű **ur** öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló bútorokat ponton áron eladni, megveszem én azokat, ugyiszintén

urasságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kívánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 405

ARADON,
Salacz Gyula-utca 2.
Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és belső gummitak és minden a kerékpárhoz tartozó felszerelési tárgyakat. Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon berendezéseket szakszerűen és jótállás mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

11424—1903.

Hirdetmény.

A folyó évi április hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról szerkesztett 3 darab összeírású jegyzéket az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. § a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1903. évi június 8-tól számítandó 8 napon közzemlére azzal tesszük ki, hogy az ellen nemcsak az érdekeltek, névszerint Gruber László, Koch Józsefné és Dávidovits Izraelné, hanem az aradi ipartestület és kereskedelmi testület is nyújthat be 8 napon belül a fogyasztási adófelügyelőségnek észrevételeket, Arad, 1903. évi május hó 9.

A városi tanács.

Zálogcédulákat,
tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz
DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételnek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Hirdetések

Aradi Közlöny Naptára

1904. évfolyamára

már elfogadtatnak.

Az Aradi Közlöny előfizetői ingyen kapják és más úton meg nem szerezhető.

Hirdetési díj: egy egész oldal 40 kor., egy fél oldal 30 kor., egy negyed oldal 20 kor.

Csodásan és rögtön hat

lábizzadás ellen a

Dr. Tsajkovszky-féle szer,

ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor nemcsak az izzadás múlik el már kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan, hanem megszűnik a cipők, illetőleg a lábak undorító büze úgy, hogy a legjobb szaglású egyén sem fog semmiféle büzt felfedezni. A mellett ezen készítmény sem chromsavat, sem egyéb a szervezetre káros anyagot nem tartalmaz, szóval teljesen ártalmatlan.

Egy üveg Dr. Tsajkovszky-féle szer 1 korona.

G. FÖLDES KELEMEN gyógyszer-tára

Arad, Deák Ferencz-utca.

Rovarporok, molyporok, fertőtlenítő szerek, kötszerek, illatszerek, bel- és külföldi különlegességek, orvosi műszerek, stb.

L A V E L I N

1292

rovarpor, fecskendő dobozokban 20, 30 és 40 fillér.

Váradi János

úrás, Arad Huhyady bszelött Fekete kutya-utca (a Huhyady kávéházal szemben)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett

Raktáron tartok mindennemű arany- és ezüstöt. 699

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész oltároknak előállítását, arckép, táj- és genréképek művészi kivitelben való megfestését. 588

Vázlatok és költségvetések kivánatra készíttetnek.

Nagymennyiségű

lécz és deszka
eladó

az Aradi Nyomda Részvénytársaságnál.

Ujtás a lakások tisztázásánál!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy hosszú kísérletezés után oly szerrel és eszközzel rendelkezem, hogy teljes megbízhatóság és jótállás mellett a lakások

tökéletes féregmentessé tételét elvállalom.

Teljesítek mindennemű díszes és egyszerűbb

szobák, termek stb. festését

a legegyszerűbbtől a legmagasabb igényeknek megfelelő legdizsesebb kivitelig és mindennemű mázóási és fénymázóási munkálatokat a legalaposabb kivitelben, a lehető legjutányosabb árak mellett. A n. é. közönség b. megbízását kérve ki-váló tisztelettel

Fischer Ármin,

szobafestő, 409

Arad, Vörösmarty-utca 3. szám

(Hortka-ház.)

„THE GRESHAM“ életbiztosító társaság.

Az alulírott igazgatóság ezennel értesíti a n. é. közönséget, hogy társaságunk ujjonnan szervezett

2615

aradi főügynöksége 1903. évi június 1-étől kezdődőleg az **Andrássy-tér 17. sz. a.**

levő hazban megkezdte működését és ugyanott a biztosítási ügyekre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

„THE GRESHAM“ életbiztosító társaság magyarországi igazgatósága.

Győződjék meg mindenki a következő alkalmi cikkek feltűnő olcsóságáról!
Ezen a héten PORTER VILMOS NAGY ÁRUHÁZÁBAN, a Szabadság-téren.

Női divat:

	Forint
Nyári mider, áttört szita-kongróból, valódi halcsonttal, minden színben... ..	1.75
Erős, kitűnő mider, alacsony vagy magas szabás, alkalmi ár	—60
Szatinrozott selyem-napernyő, gyönyörű mintákkal, feltűnő alkalmi ára	1.50
Remek színekkel, siné mintázattal, alkalmi ára	2.—
Fekete nap- és esőernyő, kiválóan jó anyagból, gyönyörű csokrozott nyéllal, alkalmi ára	1.20, 1.50
Ugyanez finom selyemből, darabja most	2.—
Nyári női színes-ing, könnyű francia levantinból, remek viselet, darabja	—90
Női ing, legfinomabb francia batiszt, ugy fehér, mint minden más színárnyalatban, gyönyörű diszitással, alkalmi ára	2.—
Magas szárú, francia severt női czipő, fűzős, vagy gombos, kitűnő minőség, gyönyörű szabás, alkalmi ára	4.—
Kivágott czipő, finom zergebőr	1.40
Spangnis, alkalmi ára	1.80
Női magas szárú, zerge fűzős-czipő, kitűnő minőség	2.50
Női czugos czipő, most	2.80

Vászonczipők nagy választékban!

Prágai bőrkeztük, legjobb minőség, párja —90
 Czerna-keztük 15 krtól kezdve.

Rendkívül nagy raktár női selyem- és batiszt bluzokból!

Férfi divat:

	Forint
Finom turista mellény-öv, 2 zsebbel, több gombbal, minden színben és nagyságban	—45
Finom kreton turista ing, gyönyörű divatszínekben, legjobb színtartó anyagból, kettős zsebbel, csokorszalaggal	1.—
Ugyanilyen szatinból	—85
Jobb minőség	1.—
Szatén Turista-ing, pompás nyersselyem színben	1.20
Férfi napernyő, szürke színben, kitűnő minőség, alkalmi ára	1.25
8 darab valódi francia batiszt csokor, remek színekben	—50
2 darab valódi francia batiszt regatt (hosszu nyakkendő) gyönyörű színekben	—60
2 pár színes kézelő, angol zefir, vagy francia levantinból, gyönyörű divatszínek... ..	—50
Férfi szalmakalapok, legfinomabb fonás	—50
Férfi sevrő czipő, czugos és bergsteiger, könnyű, nyári viselet, kivételes alkalom	5.—
A szezon miatt leszállított ár:	
Legfinomabb sárga és barna borjubőr bergsteiger, fűzős és derbi alak, alacsony vagy magas sarok, 6.50 helyett	5.—
Szép, prima borjubőr-bergsteiger czipő fekete színben	2.75, 3.50
Kitűnő férfi czugos czipő, dupla erős talp, kivételes ár	2.20

Vászonczipők nagy választékban!

Gyermekek részére:

	Forint
Megjegyzés! Gyermekek-czipőkben jelenleg igen nagy raktár torlódott össze, miért is a tisztelt szülők figyelemztetnek, hogy az árak rendkívül olcsók.	
Fűzős és gombos, fekete és színes, 25-ös számig	90 krtól 1 frt 25 krig.
Fűzős és gombos, fekete és minden színben, lakkal	1 frt 25 krtól 1 frt 50 krig.
Sárga vagy fekete fűzős czipő, erős szeges talppal 28-as számig	1.50
Ugyanez 34-es számig	1.90
Gyermek napernyő, igen csinos, jó minőség, kivételes ár	—40
Fü-öltönyök, kitűnő mosó anyagból 1.20 kezdve.	
Leány ruhák, kitűnő mosó anyag 60 krtól kezdve.	
Rövid gyermek-harisnyák, gyönyörű csikozással, kitűnő anyag, alkalmi ára 15 krtól.	
Gyermek matróz gallérok, fehér és színes, legújabb divatformák, drbja kivételesen	—20
Gyermek szalmakalapok, finom, Adria-fonással	50 krtól kezdve.
Nyári gyermek-trikók, szép csikozással, kitűnő anyag	18 krtól kezdve.
1 tucat gyermek vászon-zsebkendő, szép mintával, kivételes ára... ..	—80
Gyermek-kocsik raktára állandóan 100—150 darabból áll.	
Gyermek nyári-paplanok	50 krtól.
Nyári gyermek-játékok	20 krtól 50 krig.

Gyermek-vászonczipők nagy választékban!

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér.

Glück József

szobafestő és mázoló
 Arad, József főherceg-ut 7. szám.

Eivállal

szobafestő, szobakárpítózó, könnyű súlyu dombormű diszitési és mindennemű mázolás munkálatokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Továbbá ablakok üvegfestési utánzatu diszitését

és lakások féreg (poloska) mentessé tételét.

1188

Nagy választék bel és külföldi (angol, német és francia) kárpitokban, dombormű diszekben és üveg festés utánzatu mintákban. — A nagyérdemű közönség becses megbizását kéri

kiváló tisztelettel

Glück József.

A Toilett Kérdés.

Hölgyek, kik nyaralni mennek,
 Hölgyek, kik fürdőbe mennek,
 Hölgyek, kik utaznak,

szükségleteit a legújabb mintákban a legjobban és egolcsóbban fedezik

Reiner S. Sándor áruházában

Arad, Hunyadi-utca 2. szám.